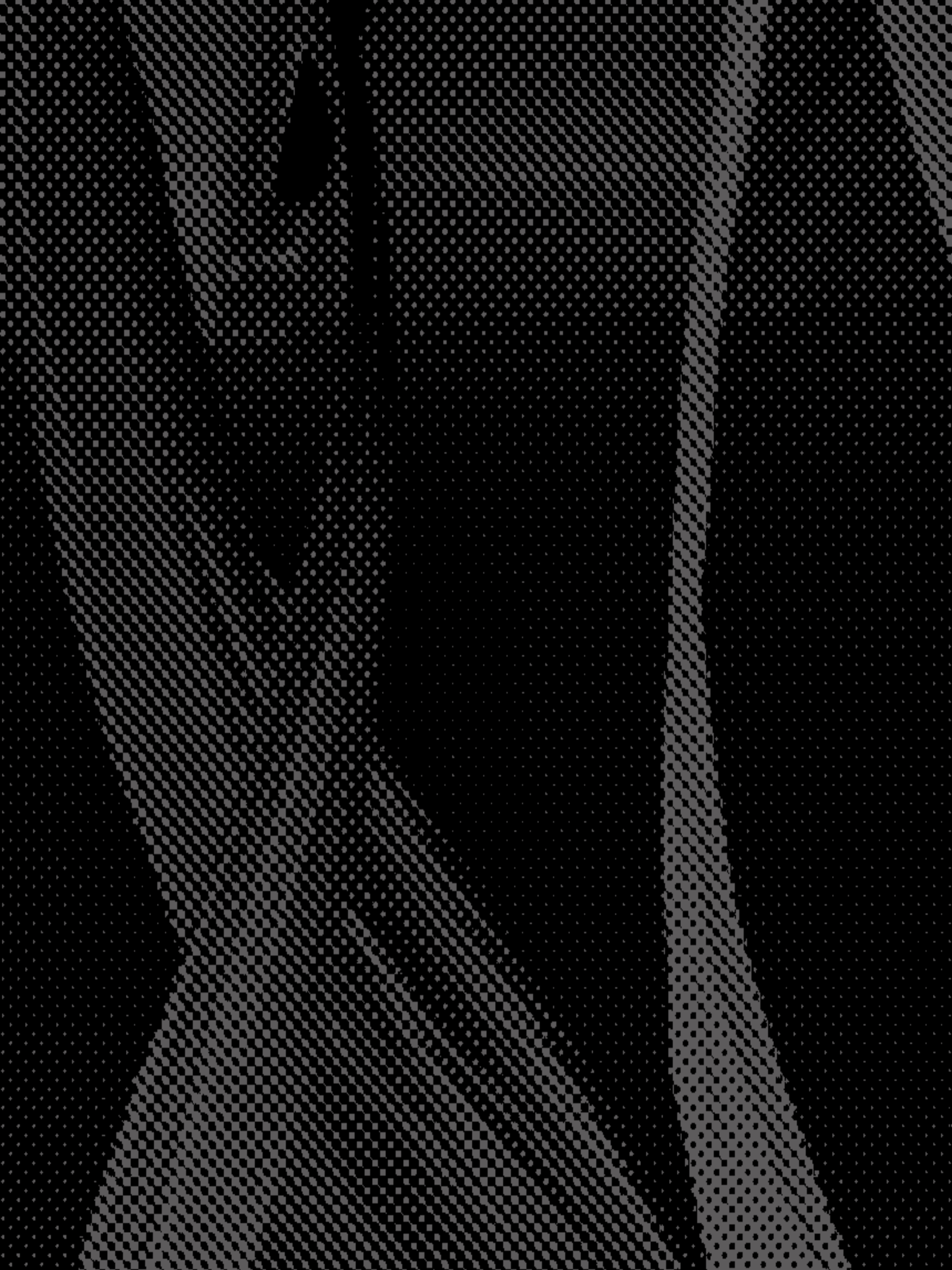

CIRQUEON

CENTRUM PRO NOVÝ CIRKUS

ROČENKA 2014

ÚVODNÍ SLOVO

CIRQUEON v roce 2014 oslavil čtyři roky v prostorách bývalé továrny v pražských Nuslích. Z velkého snu se podařilo vytvořit skutečný projekt – prostor, a tedy i platformu pro tvorbu v rámci cirkusového umění. Z nuly se zrodila etablovaná organizace působící na evropské úrovni. A rok 2014 byl pro nás opět něčím naprosto výjimečným – zvětšili jsme prostor o další dvě studia a recepci, nabízíme rezidenční program pro profesionály v cirkusových uměních a rozjeli jsme další mezinárodní spolupráce.

Máte v rukou či na svém monitoru v pořadí druhou ročenku textů CIRQUEONU. Snad vás toto ohlédnutí za cirkusovým rokem 2014 bude bavit, potěší vás a třeba si i s nostalgií zavzpomínáte na některé z akcí, které jsme my, nebo jiní profesionálové, v roce 2014 realizovali.

Velké díky patří všem lektorům, kteří za těch pět let s námi spolupracovali, všem produkčním a producentům, PR manažerům, účetním a administrátorům, fundraiserům, Zahradě, o. p. s., a díky všem studentům a přátelům CIRQUEONU. Zkrátka upřímné díky všem, kteří nám pomáhají na naší cirkusové cestě.

Šárka Maršíková
ŘEDITELKA CIRQUEONU – CENTRA PRO NOVÝ CIRKUS

V roce 2014 je CIRQUEON zase o něco silnější. Rok od roku rozšiřuje pole své působnosti o další aktivity, se kterými vás seznámujeme především prostřednictvím našeho webu. V letošním roce, podobně jako v tom minulém, jsme se rozhodli vám představit ty nejzajímavější a pro CIRQUEON důležité momenty z roku 2014 v koncentrované podobě, kterou je tato ročenka. Příští rok se můžete těšit na třetí díl.

Veronika Štefanová
EDITOR

OBSAH

01 cirqueon	5
02 píšeme o novém cirkuse	7
03 naše akce	38
04 o nás	49
05 mezinárodní spolupráce	76

01

CIRQUEON

C IRQUEON – Centrum pro nový cirkus se stal v roce 2009 zastřešující organizací nového cirkusu v České republice. Je průkopnickým českým centrem nového cirkusu. V naší republice tak už několik let přispívá k rozvoji nového cirkusu jako svébytného umění. K hlavním aktivitám CIRQUEONU patří pořádání kurzů a workshopů pro děti, mládež i dospělé, vzdělávání profesionálů v oboru současných cirkusových technik, podpora původních projektů, výzkum, informační činnost a dokumentace.

CIRQUEON rok od roku intenzivně rozvíjí mezinárodní spolupráci a zapojuje se do mezinárodních projektů; je také průkopnickým centrem v oblasti sociálně-cirkusových aktivit. V zimě roku 2010 oficiálně otevřel první tréninkové kurzy cirkusových disciplín pro veřejnost. Kurzy vedou profesionální trenéři s různými cirkusovými specializacemi a bohatými pedagogickými a uměleckými zkušenostmi.

02

PÍŠEME O NOVÉM
CIRKUSE

V roce 2014 jsme pokračovali v úspěšném projektu nazvaném Jak psát o novém cirkuse, který začal v roce 2012. Podobně jako zahraniční organizace, které vydávají vlastní cirkusová periodika, jimiž jsou francouzská Stradda (vydává Hors les murs) nebo belgický CircusMagazin (vydává Circuscentrum), CIRQUEON vytvořil v České republice publicistický prostor pro nový cirkus. Oslovili jsme studenty divadelních a žurnalistických oborů, kteří se o nový cirkus zajímají a chtějí se v psaní o něm zdokonalovat. Mají tak příležitost setkávat se pravidelně a zblízka s aktuálním děním na poli českého nového cirkusu i s osobnostmi, které se v této oblasti pohybují. I v roce 2014 se rozšiřoval obsah magazínu na stránkách: www.cirqueon.cz. Najdete v něm recenze, reportáže a rozhovory z novocirkusového prostředí, především toho českého. Nahlížíme i na některé produkce a festivaly v zahraničí.

Kromě pravidelného publikování formou článků vydal CIRQUEON dvě unikátní on-line publikace – Cirkus Naslepo od Adama Jarchovského a Kateřiny Klusákové a Etický kodex lektorů social cirkusu, který společně s dalšími lektory napsal opět Adam Jarchovský.

V pořadí pátá inscenace Cirku La Putyka nese název Risk a je výsledkem projektu, ve kterém soubor spolupracoval se švédským Cirkusem Cirkör a francouzským Cahin-Caha.

Samotný začátek evokuje estrádní vystoupení uváděné poněkud psychopatickým terapeutem (Jiří Kohout), ve kterém kromě něj jako hlavní aktéři figurují další podivní jedinci. Každý z nich je svérázné individuum trpící konkrétní diagnózou – hyperaktivita, paranoia spojená s agresí, strach z lidí i vlast-

TERAPIE RISKEM

RECENZE

**Barbora
Truksová**

ního počínání. Všichni přitom nacházejí stejnou cestu k oproštění se od svých problémů – cestu riskování. Kdo ohrožuje ostatní, ten musí bezpodmínečně ohrožovat i sám sebe. Akrobati po sobě házejí šipky, padají na ostré hřeby nebo tančí s púllitry na nohou. Některé pasáže připomínají klauniádu; například žonglování Pettera Wadstena nebo výstupy Kajsy Bohlin coby hyperaktivní Mirandy. Jiné jsou dojemným lidským příběhem, jako ten o malém princí, kterého otec nutil stát se vojenským pilotem; v tomto výstupu exceluje na trampolíně Mikko Karhu.

První polovina představení je sledem etud, jednotlivých léčebných procesů každého pacienta. Terapeut nutí aktéry do extrémních situací; například balancovat s noži namířenými k tělu či žonglovat s nimi na trampolíně. Ovšem s jednou výjimkou – na vozík upoutanému mladíkovi (Petr Valchář) není dovoleno riskovat. Z prostoru, z kterého se kvůli riskantnímu jednání ostatních stává nebezpečné místo, je proti své vůli převezzen jinam. Teprve na konci se mladík bouří, akrobati přes něho vrhají salta, on sám se zapojuje náročným akrobatickým zvedáním ostatních artistů do vzduchu. V tomto výstupu se umně mísí silovost s baletními pózami. Na konci první poloviny představení padá bílá opona, na kterou je vzápětí promítán černobílý dokument ze zkoušek inscenace, jenž je zároveň malou

---

osobní zpovědi Petra Valcháře, dříve vrcholového sportovce. Ač se jedná o velice zajímavý vhled do nitra umělce, jeho vložení do představení působí poněkud násilně. Jako by tvůrci upozorňovali, na co se nyní máme zaměřit.

Druhá polovina začíná opět promítáním, tentokrát kýčovitého

filmu, který připravuje půdu estetice následujících scén. Mění se také prostředí, ve kterém se aktéři nacházejí, vše je náhle více snové, prostor se stává sevřenějším a působí jako místnost izolovaná od okolního světa. Tomu odpovídá i bílá barva, která nyní dominuje na scéně spolu s motivem kruhu, symbolu kolečkového křesla. To vše je zdůrazněno syrovou expresivností maleb Lukáše „Musy“ Musila na kostýmech, rekvizitách i baletizolu. Na první pohled mohou připomínat omylem rozlitou barvu, při bližším zkoumání se však vyjeví nápisy či postavy vztahující ruce vzhůru k akrobatům. Psychologem se stává

handicapovaný mladík, ukazuje ostatním svůj svět – akrobat za ruce připoutaný k trampolíně, ostatní tančí se svázanýma nohama. Najednou se téma představení z riskování rozšiřuje i k tématu překonání vlastních limitů. Mění se i vztahy mezi aktéry; například počáteční nevráživost mezi popudlivým Francouzem a energickou Mirandou se přetaví v takřka milostný duet s velkými akrobatickými obručemi – Cyrovým kolem. Tento výstup patří k nejpůsobivějším z celé inscenace. Vyvrcholením pak je vzdušná akrobacie Zuzany Havrlantové, které místo kruhů dělá oporu v její vzdušné akrobacii Petr Valchář.

CIRK—UFF NO. 1

LIDSKÁ DRAMATA V DOMEČKU PRO PANENKY

REPORTÁŽ

**Petra
Dotlačilová**

Třetí ročník festivalu Cirk-UFF byl zahájen světovou premiérou nové inscenace Cirku La Putyka – Dolls. Ta vznikla právě díky rezidenci v UFFU. Tento soubor se snaží cíleně rozvíjet spolupráci se zahraničními kolegy, pravidelně zve režiséry, trenéry i interprety z novocirkusových velmocí, jako je například Francie či Švédsko. Dolls režíroval principál La Putyka Rostislav Novák ml. Jako interprety si vybral pět mladých artistů ze

zahraničí; v inscenaci tedy nefiguruje nikdo ze stálých členů souboru. Pohybově se na inscenaci podílelo známé choreografické duo Linda Kapetanea a Jozef Fruček.

Za hravým názvem Dolls (Panenky) se schovává víc než pouhé hračky. Panenky nebo medvídci se pro nás mohou stát v dětství únikem do světa fantazie, naší oporou. Ale fixace na tyto předměty v dospělosti začíná být čímsi znepokojivým. Na scéně sice vidíme jakýsi nad-dimenzovaný domeček pro panenky, uvnitř něho jsou ale skuteční lidé se skutečnými problémy. V jednom z pokojů sedí u stolu pár: milují se, vezmou se, ale nemají dítě, což ženu užírá.

V druhém páru si zase žena nedokáže udržet muže, který jí utíká za milenkou. Pátou postavou je osamělý muž hledající spřízněnou duši. Tyto postavy jsou nejprve představeny v jakémsi

---

živém obrazu, když zahaleni do kouře a za doprovodu neurčitých zvuků rozehrávají v domečku výchozí situace.

Na zemi i ve vzduchu

Samotář se roztočí ve víru téměř akrobatického tance, krouží po scéně, pohybuje se často po všech čtyřech. Jeho tělo jako by se zmítalo v ranách elektrickým proudem. Impulzy iniciují pohyb, tělo tanečníka je deformováno, sráženo k zemi, převráceno vzhůru nohama a vrháno do přemetů. Na začátku svého výstupu si přinesl kus hlíny, z níž si snad chtěl vytvořit přítele. Na konci ale objevil něco lepšího – dřevěnou pannu v životní velikosti.

Fascinující bylo trapézové číslo jednoho z párů: ona měla dlouhou žlutou róbu a s lehkým úsměvem se vznášela vzduchem. Vypadala opravdu jako panenka, s níž si její partner ve vzduchu pohazoval. Jedním pohybem jí pak róbu sundal, aby mohli naplno rozvinout plynulou párovou akrobacii, při níž i ty nejobtížnější triky vypadaly lehce.

Druhá dvojice excelovala pro změnu v párové akrobacii na zemi: nejprve po „svatbě“, kdy byli k sobě muž a žena připoutáni za pravé ruce a vytvářeli krkolomné, až nebezpečně vypadající kousky. Naplno své umění ale rozvinuli až ve druhém výstupu, který byl ve velmi rychlém tempu. Muž svoji partnerku vyházal vysoko nad hlavu a ona mu dopadala nohama na ramena, jindy se řítila k zemi a on ji zachytil v posledním okamžiku. Byla to výtečná ukázka síly a rovnováhy.

Živé loutky

Po prvních akrobatických číslech spíše v žertovném duchu se představení přehouplo do vážnější roviny. Na scéně se objevil tanečník s lany na všech končetinách. Ostatní aktéři se jich chopili a začali ovládat každý jeho pohyb. V tu chvíli byl zdánlivě závislý na ostatních, ale brzy začalo být nejasné, kdo vlastně tahá za provázky.

Nevěrný muž opustil svoji partnerku kvůli dřevěné figuríně. S obří loutkou se dokonce pokoušel o společnou akrobacii na trapézu. Aby opuštěná manželka zpět přitáhla pozornost svého muže, rozhodla se, že se sama stane figurínou: oblékla stejné šaty, obula stejné boty, postavila se do stejné pózy a v té setrvala, pevná jako prkno. Muž na toto její gesto reagoval tím, že ji začal nosit po jevišti, různě si s ní pohrával a nakonec ji s sebou vzal opět do vzduchu, což byl vrchol této scény.

Rodinné foto

Nejsilnější dojmy zanechal „bezdětný“ pár svým akrobatickým výstupem, který bychom mohli nazvat „rodinné foto“. Touha ženy po dítěti vypukla naplno, když dostala panenku, aby se zabavila. Její pouto k této hračce přerostlo z obyčejné hry do naprosté posedlosti. Žena ztratila kontakt s realitou, z panenky se

---

stala Šárka, její dceruška. A když jí chtěl její partner vytrhnout dceru z náručí, vypuklo drama. Švitoření a milou hru s dítětem střídal srdceryvný nářek poté, co jí dítě zmizelo z očí. Kontrast emocí byl posílen bezprostředním projevem interpretky, která na dítě mluvila česky s roztomilým francouzským přízvukem. Tato scéna skutečně dokáže dojmout až k slzám.

V závěru celého představení jako by se všichni interpreti stali loutkami, kterým chybí loutkovodič. Každý pokus o výskok, zvedačku či přemet končí pádem, jako by někdo v posledním okamžiku přestříhl lanka, na kterých jejich tělo visí. Absurdně až mrazivě přitom působí dívčí smích, který tuto scénu provází. Následuje ještě jakási „coda“, závěrečné vydechnutí za zvuků klasické hudby, při níž se interpreti svlékají do naha a odcházejí ze scény. Vpředu se z ničeho nic objevují výhonky mladých rostlin, snad symbol nového života.

Inscenace Dolls nabízí nejen skvělé výkony akrobatů, kteří jsou technicky zcela sebejistí, ale především dojemné lidské příběhy. To vše je zabaleno v groteskně poetické atmosféře vytvořené scénografem Jakubem Kopeckým a autory hudby Janem Balcarem a Jindřichem Čížkem. Disciplín se nevystřídalo tolik jako v předchozích inscenacích La Putyky – jako byl například Risk nebo Slapstick Sonata. Méně se pracuje s efektem, ale o to víc jsou podtrženy emoce a hlubší obsah, o kterém dílo pojednává. Režisér Rostislav Novák dokázal propojit jednotlivé výstupy nenásilně. Neustále balancuje na hranici mezi komickým a vážným, aniž by sklouzl k patosu. Interpreti se mohou díky dokonale zvládnuté technice soustředit na výraz a rozehrávání jednotlivých situací. Přínosem byla také spolupráce se zkušenými choreografy, kteří dílo pohybově sjednotili.

CIRK—UFF NO. 2

REPORTÁŽ

**Petra
Dotlačilová**

Zatímco první dny festivalu byly hlavně ve znamení nové premiéry Cirku La Putyka Dolls, od čtvrtka 29. května se začali sjíždět další umělci z různých koutů Evropy a vlastně celého světa.

Ještě ve čtvrtek večer, po představení Dolls, vystoupila finská akrobatka Ilona Jantti se svým pouličním představením Muualla. Přímo na budově UFFA bylo zavěšeno lano a na stěnu za ním se promítala projekce. Performerka v černém upnutém

úboru jako by se ocitla uprostřed jakési počítačové hry: procházela městem, krajinou, a dokonce podmořským světem. Na její cestě ji provázel virtuální tvor, se kterým se vzájemně škádlili. Něžná Seveřanka se ve vzduchu pohybovala s absolutní lehkostí a šarmem. Totéž platí o jejím druhém vystoupení A pony is

a small horse, který předvedla v Horské ulici v pátek odpoledne. Uprostřed kovové konstrukce se akrobatka proplétala několika červenými šálami.

Klauni, siláci a létající prasata

Páteční program festivalu odstartovalo duo klaunů Compagnie Murmuyo y Metrayeta (Chile) na Krakonošově náměstí. Zastavovali auta, vyndávali z nich tašky, líbali řidiče, kradli jim klíče, a dokonce i auta, blokovali dopravu. Jejich pouliční show byla vtipná, provokativní a někdy až nebezpečná, nebáli se vrhat se pod kola a někdy museli čelit hodně nevrlym řidičům. Vše ale zvládali s přehledem a vtipem. Dav okolo nich se během půlhodinky tak nahromadil, že nakonec auta skoro ani nemohla projet.

Když klauni za hlasitého troubení v jednom z aut odjeli, diváci se přemístili před pódium na náměstí, aby zhlédli siláckou show pražského Cirkusu Mlejn. Jejich Ironické ferrum si hrálo

---

s motivem železa ve všech podobách: skákalo se přes řetězy, houpalo se na železných tyčích a prolézalo se kruhem. Hlavně se ale pět interpretů snažilo převzít vlastnosti tohoto pevného materiálu. Předvedli rozmanité kousky silové akrobacie, včetně lidských pyramid; jeden muž byl ověšený až třemi ženami, vrcholným kouskem nakonec byl tzv. trojstoj.

Akrobati s hudebníky pak zahájili průvod směrem k UFFU, před kterým už na diváky čekala další představení. Bratři v tricku ukázali létající prase ze svého Cirkusu hraček, absurdně komické show s plyšáky a žongléřskými prvky. Katalánc Joan Català dovedl žonglování, nebo spíš manipulaci s předměty, na úplně jinou úroveň. Jeho jedinou rekvizitou byla totiž několik metrů dlouhá dřevěná tyč. Nejprve s ní balancoval na vlastních ramenou a poté zmanipuloval i okolo stojící dav, aby mu pomohl. Nakonec byla tyč za asistence čtyř mužů z publika vzpřímena a performer na ni vylezl, doprovázen zpěvem všech přihlížejících.

Cirkusové umění ze Švédska a Francie

K hlavním hvězdám festivalu patří švédská dvojice David a Fofó, kteří do Trutnova dorazili se svojí show rekapitulující jedenáct let jejich společného soužití. Popisují své setkání, lásku na první pohled, společný život a práci akrobatů, své touhy a sny. Dlouholetá peripetie je zobrazena s nadsázkou, často (možná až příliš) využívají laciných vtipů a triků, jimž se sami trochu křečovitě smějí. Když ale naplno rozjedou akrobacii na šálách, trapézu a své slavné číslo – ústní žongláž s pingpongovými míčky – není pochyb o tom, že jsou cirkusovými umělci světového formátu.

Marcel et ses drôles de femmes

Těsně před soumrakem uvedla francouzská skupina Marcel et ses drôles de femmes před UFFEM poslední venkovní číslo. Vysoká konstrukce a tlusté matrace pod ní napovídaly, že to bude vzdušná akrobacie pomocí techniky vzdušné a korejské kolébky. Čtyři podivné postavy se motaly mezi diváky, vypadaly ztraceně, každá něco hledala, ale k sobě navzájem byly zcela lhostejné. Dokonce ani ve chvílích, kdy létali vzduchem,

---

---

nevypadli interpreti ze svých rolí. A i ta nejsložitější salta prováděli jakoby mimochodem; mezitím si nadávali, jedli jablka, hledali koně a hráli na trombon.

Poslední páteční show byla v šapitó před divadlem: trojice performerů z Francie (Jonathan Frau, Yann Frisch, Eva Ordóñez-Benedetto) zde předvedla své téměř hororové představení Oktobre. Surreální situace, jakoby vystřižené z televizního seriálu Adamsova rodina, byly posíleny nepochopitelnými triky. Jonathan ohýbal své tělo jako hadí muž, Eva zaujala nejen svým trapézovým výstupem ve slow motion, ale především charismatickým, někdy až strašidelným výrazem, a iluzionista Yann (mistr světa ve svém oboru) jako zmatený host na návštěvě udivil publikum svými kouzly. Překvapením nakonec, zdánlivě i pro samotné postavy, bylo zjevení bezejmenné ženy, která vtrhla na jeviště a se smíchem prováděla krkolomnou akrobacii. Černočervené dekorace a kostýmy, časté převleky, důmyslná práce se světly a silné charaktery společně tvořily velmi působivý divadelně-cirkusový tvar.

Trutnovské publikum vzalo festival za svůj. Na každou venkovní performanci čekal nadšený dav, který se nerozpakoval artisty následovat v průvodu, a o diváky nebyla nouze ani u představení v UFFU či v šapitó. Pořadatelé festivalu na pátek objednali „dramatické“ počasí, které se měnilo téměř po minutách – na venkovní představení svítilo sluníčko, mezi nimi lehce poprchávalo. Jakmile skončila poslední performance před UFFEM, strhl se liják. Po vystoupení Davida a Fofa se ale mračna zase roztrhla a program venku mohl pokračovat podle plánu.

Den plný zábavy a skvělých artistických výkonů byl zakončen večírkem ve foyer divadla, na kterém zahrála k tanci i poslechu známá kapela Fekete Seretlek.

CIRK—UFF NO. 3

REPORTÁŽ

**Petra
Dotlačilová**

Sobotní ráno na festivalu Cirk-UFF začalo rozcvičkou pro malé i velké na ploše před společenským centrem UFFO. Děti i jejich rodiče se spolu s Danem z Cirk La Putyka mohli protáhnout a zkusit si své první akrobatické cviky; například kotoul nebo stoj na ruce. Dopoledne pokračovalo s brněnským Cirkusem LeGrando, který připravil workshop pro děti. Ty si mohly vyzkoušet žonglování se vším možným.

Česko-francouzské duo mimů a akrobatů Lukáš Karásek a Florent Golfier se zjevilo na prostranství vedle UFFA jako dva fantomové.

Se zvědavým výrazem na nabílených obličejích prozkoumávali vše okolo sebe i vlastní těla. Proměnili se v psy, aportovali křídla, tu pak jedli, prali se, nosili se navzájem a experimentovali s prvky párové akrobacie. Když je to přestalo bavit na jednom místě, začali se volně přesouvat prostorem a publikum je muselo následovat. Postupně zapojili diváky i do akce, aby jim pomohli vyznačit cestu a vyzkoušeli si, jaké je to viset hlavou dolů.

Zatímco Bratři v tricku znovu rozjížděli svoji rytmickou show s létajícím prasetem, na kruhovém objezdu vedle UFFA začali škádlit řidiče pouliční klauni Murmuyo a Metrayeta. Aut zde sice nebylo tolik, jako na náměstí den předešlý, zato přijely dva autobusy, a to byla pro chilské klauny teprve pořádná výzva.

Diváků přišlo v sobotu tolik, že při pouliční klauniádě blokovali dopravu víc než samotní klauni. Také prostor mezi divadlem UFFO a šapitó byl zcela zaplněný. Při každém venkovním představení se okolo performerů tlačil velký dav, často byl problém dostat se na místo, odkud by bylo všechno dobře vidět. Počasí se opět vydařilo a slunce místy doslova pálilo.

Cirk La Putyka uvedl před UFFEM venkovní verzi svého nového představení Play. Hřiště s houpačkami a prolézačkou, o které se staral hlídač-filozof (Jiří Kohout), bylo dějištěm kousků, již dále přesáhly dětskou hru. Pět mužů a jedna žena v roztomilých kostýmech školáků začali pozvolna – houpáním na houpačce, skákáním přes gumu a pozemní akrobacií. Artisté se ale postupně dostali vysoko do vzduchu. Režisér Maksim Komaro vyřešil vtipně nutné přestavby scény převlečením mužů do montérek. Ti pak jako lehce přiopilí „technici“, mluvící navíc se silným přízvukem, mohli rozvinout další zábavné situace. Humor tomuto představení rozhodně nechybí. Finále celého představení se neslo v duchu toho největšího cirkusového klišé společně s akrobaty metajícími mnohonásobná vzdušná salta a oblečenými v pestrobarevných legínách zářících flitry. Do vzduchu se nakonec dostal i hlídač, který vždycky toužil létat. Představení inscenace Play svým tématem i provedením do venkovního prostoru skvěle zapadlo.

Další pouliční představení do Trutnova přivezlo i švédsko-francouzské duo Magmanus (Magnus Bjoru a Manu Tiger). Na prostoru před šapitó byl připraven teeterboard, žíněnky, kužely, míčky a uprostřed miniaturní pódium, na němž byl nainstalován iPod. Z něj si interpreti sami pouštěli hudbu. Velký Magnus a malý Manu vtrhli na jeviště a od první chvíle ujišťovali diváky, že uvidí něco úžasného. Na diváky mluvili v podstatě nepřetržitě, dokonce i při žonglování a saltech. Toto přesvědčování a energie sálající z artistů samo o sobě stačily k tomu, aby si získali veškeré sympatie přihlížejících. Přestože zpočátku všechny triky záměrně kazili, aby vypadali neohrabaně, Magmanus opravdu dodrželi všechny sliby, a to během úžasné žongláže s kužely ve dvou, ve stoji na ruce, v rámci párové i vzdušné akrobacie, nakonec i během komického strip-týzu v letu při skákání na teeterboardu. A jako u každé správné pouliční estrády nechybělo ani zapojení publika, v tomto případě diváčky. Performeré ji obletovali, nosili jí dárčky, a dokonce jí, za mírné asistence, přiměli k metání salt i k tanci. Není divu, že Magmanus sklízí s tímto číslem úspěchy již téměř čtyři roky. Během nich objel osmnáct zemí na celkem třech kontinentech.

Katalánský umělec Joan Català vystoupil na festivalu Cirk-UFF s pouličním představením Pelat, které se skutečně těžko zařazuje do nějaké žánrové škatulky. Do prostoru mezi lidmi vpluje s několikametrovou dřevěnou kládou na ramenou. Balancuje s ní na zádech, skoro tančí. Hodně pracuje s rovnováhou. Ve svém představení ale především komunikuje s diváky. Čtyřem divákům dokonce vkládá do rukou svůj osud.

Jak vzniklo představení Pelat a co znamená tento název?

Pelat je moje historie, moje vzpomínky. Znamená to „holý“, ale ne ve smyslu tělesné nahoty, ale ve smyslu „bez ničeho“, bez scénografie, kostýmu. Také když jsem začal připravovat toto představení, neměl jsem peníze, podporu, neměl jsem prostě nic. Proč je to moje historie? Pocházím totiž z rodiny řemeslníků, pracovali s železem a taky se dřevem. Můj dědeček i můj otec se živili a živí výrobou kovového a dřevěného nábytku, dekorací a tak. Já jsem pokračoval v rodinné tradici a také jsem se vyučil. Na jednu stranu je tedy moje vystoupení o tradici,

o řemesle, o práci rukama. Na druhou stranu jsem se také zabýval tancem a cirkusovým uměním. Chodil jsem na různé kurzy a workshopy, vystupoval jsem v několika projektech. A jednou jsem si uvědomil, že je to vlastně totéž. V tanci je také choreografie, abstrakce a nemluví se tam. Práce sedláka na poli nebo řemeslo je taky pohyb, je v něm choreografie a taky se u toho nemluví. Když se mě někdo zeptá, co dělám – jestli jsem tanečník, herec, nebo cirkusák –, nemůžu

CIRK-UFF

JOAN CATALÀ

MOJE HISTORIE

ROZHOVOR

**Petra
Dotlačilová**

---

odpovědět jedno nebo druhé. Učil jsem se různé věci, od všeho trochu. Ten materiál pak vezmu, zamíchám a vložím do filtru, který se jmenuje Joan. To je v tuto chvíli můj způsob práce.

Takže tu dřevěnou kládu, se kterou vystupuješ, sis vyrobil sám?

Ano. Ale není nic složitějšího si něco takového vyrobit. Je to prostě kus dřeva. Jdu do dřevařského závodu a koupím si ho za nějakých patnáct, dvacet eur, trochu ho opracuji a je to. V každém místě, kam jedu, si vyrobím nový. To se mi na tom také líbí, protože tím způsobem získám větší vztah k místu, kde vystupuji. Jdu do dílny, pracuji s lidmi odtamtud, můžu je pozorovat. Není to jenom o tom, že přijedu, odehraju představení a zase jedu dál.

Jak dlouho už vystupuješ s tímto představením?

Poprvé jsem s tím vystoupil v září 2013, takže necelý rok. Je to moje první představení, které dělám úplně sám. Na ulici jsem už vystupoval v jiných produkcích; většinou ve skupině spolu s dalšími lidmi, ale nikdy ne sám. Musím říct, že vystupovat úplně sám je ta nejlepší zkušenost mého života.

Asi musíš mít velkou důvěru v lidi, když jim v podstatě dáváš do rukou svůj život? (Během svého představení Joan vybere čtyři muže z publika, kteří nakonec pomocí lan vlastní vahou jistí vzpřímenou několika-metrovou kládu, na niž Joan vyleze, pozn. red.)

Tento prvek mě napadl jednou na konci nějakého představení, které jsem sledoval jako divák. Zeptal jsem se sám sebe, jaká je vlastně moje odpovědnost jako diváka, když se jdu podívat na představení. Přemýšlel jsem, jestli vůbec máme jako diváci nějakou odpovědnost. Tak jsem se rozhodl, že tu odpovědnost dám svému publiku, že ho přiměju, aby o tom taky začalo přemýšlet. Už když přijdu do prostoru s tím dřevem, nutím je vlastně reflektovat sebe sama. Nechci jim nic servírovat na zlatém podnosu jako večeři, nechci jim říkat, co je sladké a co slané. Ať si na to přijdou sami. I pro mě je to celé experiment jako v laboratoři. Nejsm si nikdy jistý, jak se to bude vyvíjet.

Už se někdy stalo, že se toto číslo nepodařilo?

Zatím ne. Ale určitě se to někdy přihodit může. Zatím se mi jenom párkrát stalo, například v takové cikánské čtvrti v Barceloně, že byli lidé agresivní: jeden muž mi vyhrožoval, že jestli se ho dotknu tím dřevem, tak mě bodne nožem. A myslel to vážně. Jindy mi jedna žena, asi opilá nebo zdrogovaná, skočila na tyč a chtěla, abych ji nosil. Normálně to ale probíhá dobře. Když si vybírám ty čtyři muže, nikdy nevybírám někoho, jako jsem já, někoho, kdo je na první pohled ve formě a nadšený, to by nemělo smysl. Vybírám si různé typy a různé osobnosti, třeba takové, kteří jsou trochu vlažní. Je to sice risk, ale zase mnohem zajímavější.

Chápu tedy dobře, že vystupování na ulici je pro tebe tak trochu psychologický průzkum? Co ses během tohoto roku naučil o ostatních, nebo o sobě?

S každým představením se dozvím něco nového. V tom mém „báglu“ je toho strašně moc. Nejenom já, ale všichni okolo. A hlavně ti čtyři muži, které si vyberu. Normálně je to při pouličních představeních tak, že když si vybereš někoho z diváků, ten člověk má strach, že bude zesměšněn. Všichni se na něho najednou dívají, je mu to nepříjemné. Ale v mém představení je to jiné. Jsme tu čtyři a pracujeme spolu. Oni mají odpovědnost a nemyslí na to, že na ně někdo civí. Rozbíjí se hranice mezi divákem a účinkujícím. Každé představení je pro mě jiné. Nemám se za koho schovat. Jsem tam sám. A je to těžké. Vždy mi před tím hučí v hlavě, mám obavy, jestli to bude fungovat. To se pak musím zhluboka nadechnout a zeptat se sám sebe: „Joane, děláš to rád? Ano. Tak do toho!“

„Přál jsem si, aby se do divadla vrátil život a normální publikum. To umí nový cirkus. Navíc mě baví riskovat. Hodně.“

LETNÍ LETNÁ

CHRISTIAN LUCAS

POTLESK STMELUJE
JEVIŠTĚ I HLEDIŠTĚ

ROZHOVOR

**Hana
Strejčková**

Zkušený francouzský režisér, uznávaný divadelní tvůrce, všestranný herec a znalec nového cirkusu. V minulosti například spolupracoval se soubory Compagnie XY, Anomalie, Nikolaus, Zanzibar, Compagnie Hors Pistes, Le Cirque Désaccordé a mnoha dalšími. Na festival Letní Letná přijel Christian Lucas s mezinárodním souborem La Compagnie du Poivre Rose, aby zde v premiéře uvedl stejnojmenné představení.

V představení vystupují všestranní umělci. Jsou jak skvělými akrobaty, tak prokazují herecký, dokonce komediální talent. Jsou si navzájem dobrými partnery i typovými protiklady. Měl jste vliv na obsazení?

Lidé Ivu Bittovou znají a jsou jistě zvědaví, jak může fungovat souhra akrobatů s její hudbou.

Neměl, ale soubor je sestaven tak, že bych lepší obsazení snad ani nenašel. Sešli se z různých koutů světa – z Kanady, Francie a Belgie. Všichni jsou skvělí, třeba mužská dvojice Belgičan Amaury Vanderborghet a Francouz Thomas Dechaufour. První hraje oslnivého mazánka a druhý takového slona v porcelánu. Nebo ženy – Kanadanky Claudel Doucet jako superžena a Valérie Doucet jako éterická panenka. A Antoinette Chaudron soubor obohacuje o generační nadhled.

Kde se zrodil nápad oslovit Ivu Bittovou? Jak se vám spolupracovalo?

Iva Bittová je známá po celém světě a u nového cirkusu se její hudba používá velmi často. Bylo jen otázkou času, kdy se najde vhodná chvíle ke spolupráci. Nejprve jsme pracovali s jejími nahrávkami. Až v České republice jsme se potkali čtyři, pět dnů před premiérou. Iva je perfektní a velmi rychle se s námi sžila.

A rozumíte všem textům?

Zhruba víme, o čem jsou, ale doslova ne. Dokonce jsme měli obavy z absurdních spojení. Ale díky ohlasům od českého publika víme, že i když my neznáme přesný překlad, tak k jednotlivým výstupům skladby Ivy Bittové sedí i textově. Příjemná náhoda.

Bude vás Iva Bittová doprovázet i na dalších cestách představením?

Ne pokaždé, proto máme dvě verze. První je „live“ a druhá je kompletně z nahrávky. Není jednoduché sladit naše turné a její pracovní závazky. Myslím, že nejdůležitější byla její přítomnost právě zde na Letné, v českém prostředí. Lidé ji znají a jsou jistě zvědaví, jak může fungovat souhra akrobatů s její hudbou.

Na první pohled je představení Le Poivre Rose o postavení mužů a žen – o tom, jak jsou ženy a muži vnímáni, co se od nich očekává. Hodně vycházíte z kontrastů vztahů, používáte zejména principy grotesky, gagu, nadsázky.

Aplaus nejenomže patří k tradici, ale dává odezvu na jeviště – „jsme s vámi“ a stmeluje hlediště – „jsme tu všichni společně“.

Všude, kde je muž a žena, může vzniknout něco zajímavého. A ve svých režiiích nového cirkusu vždy používám, aspoň trochu, i divadelní postupy a žánry. Nejdou přímou cestou k prezentaci cirkusových čísel, ale přes mikropříběhy. Cirkus sám nabízí gag i komiku. A celek pak musí pojit určitá logika a rytmus. Zde se podařilo vytvořit charakterly postav, nebo možná črty charakterů. Ty mě v této inscenaci baví hodně, mají křehkost i sílu, žádná z nich není úplně černá ani bílá. A navíc celek nevyznívá nijak pesimisticky.

Scénografie je velmi jednoduchá, zato výrazná. Jak se dostaly na scénu plechové kbelíky?

Claudela přišla s tím, že její postava bude nosit kbelíky. Nápad jsme vyzkoušeli a vědra tak v různých podobách prostupují celým představením. My nabízíme a divák si domýšlí, baví se svými představami.

Valérie sama přišla s tím, že bude tančit sprkynky na nohách?

Ano, chtěla vyzkoušet něco nového. Pak nás napadlo Thomasovi připevnit prkno k tělu. A vznikla situace, vtipná i komicky trapná zároveň.

Která cirkusová disciplína je pro vás osobně nejzajímavější?

Dynamická pozemní akrobacie. Nepotřebuje nic extra, je hravá sama o sobě. Představte si taková salta. Tito akrobaté mají jeden smysl navíc, nebojí se riskovat a hrát si; vnímají prostor, musí mít sílu i mrštnost. Moc mě baví.

A přitom v této inscenaci takové akrobatické číslo chybí.

To je pravda. Je tu akrobacie na tyči, na laně, na visuté hrazdě, na rukou, na podlaze, ale nikde žádná salta.

Úvod představení navozuje vážnou, tajemnou atmosféru a přitom představení se dále nese spíše v tragikomickém duchu...

Když jsem začal na projektu spolupracovat, tak během našeho hledání se objevily i tyto temnější stránky – už když jen pomyslíme, jaké věci si vybavíme při pohledu na provaz, na který se akrobat zavěšuje. Cítili jsme, že pod tím vším je i téma utrpení, šero, vlhko, podzemí. A tak jsem z nasbíraného materiálu vybral silné obrazy, které jsou takovým prologem. Například Amaury, který hraje velmi odlehčenou a vtipnou postavu, v prologu visí nahý na železné tyči. Ten, který se pak nejvíce nosí, ukazuje v úvodu největší utrpení. A samozřejmě tu náladu navozuje i kapání vody do lavoru, reflektor ukrytý v kbelíku a další detaily. Bylo mi líto přijít o druhý rozměr.

Inscenace připomíná leporelo, které má však svůj výsledovatelný rytmus.

Samozřejmě. Je tu jak sled spousty výstupů, tak živé hudební vstupy Ivy Bittové. Zároveň velmi mnoho u tohoto představení dělá reakce publika. Smích je sice důležitý, ale zde ne tolik jako aplaus. Bez smíchu by toto představení existovat mohlo, ale bez potlesku po velkých číslech by nefungovalo. Sice se u některých produkcí nového cirkusu od potlesku během představení upouští, ale zde je velmi žádoucí. Bez potlesku by bylo těžkopádné. Aplaus nejenomže patří k tradici, ale dává odezvu na jeviště – „jsme s vámi“ a stmeluje hlediště – „jsme tu všichni společně“.

LE POIVRE ROSE:

CHRISTIAN LUCAS

MUŽNÉ ŽENY A ŽENŠTÍ MUŽOVÉ MEZI PLECHY

RECENZE

**Šárka
Mattová**

Když se na programu Letní Letné mezi jmény tvůrců představení objeví i jméno Iva Bittová, může být divák sveden k tomu, že si na „tu Bittovou“ zajde bez ohledu na to, v jakém představení má vystoupit. Naštěstí pro takového diváka se její jméno objevilo v představení Le Poivre Rose, na němž se Bittová podílela společně s La Compagnie du Poivre Rose a které rozhodně nestálo pouze na výkonu osobnosti české hudební alternativy.

Tématem byli ženy a muži, jejich vztahy, jejich role. Ty však nebyly v jednotlivých cirkusových číslech zjednodušeny na: žena je ta, která potřebuje ochránit, muž je ten, který ochraňuje. Právě tato hra s ženstvím a mužstvím byla významným zdrojem komiky. Při akrobacii na visuté hrazdě byla žena tím, kdo jistí svého partnera, zatímco on oděn do spodního prádla, byl

pouhou ozdobou. Plnil tedy ženskou roli. Dva muži se v intimní záři světél omývali žínkou v lavorech, jako dva Adonisové fascinovaní dokonalostí vlastního těla. I tento výstup vyzníval díky přepjatosti celého obrazu komicky, spíše jako parodie.

Lyrické části, které obsahovaly náročnější artistická čísla, se odehrávaly v přítmí, zatímco čísla groteskní byla plně osvětlena. Světlo bylo součástí hry stejně tak, jako hudební doprovod Bittové. Oboje přímo reagovalo na dění na scéně, které Bittová doprovázela zpěvem, hrou na housle, plechová vědra a jiné perkusové nástroje nebo hrkátka. Živý doprovod se v některých částech mísil s hudbou reprodukovanou. Zpěvačka vystupovala jako součást artistického souboru, děj sledovala z okraje jeviště a v některých momentech se dostávala i do centra, například když zběsilou hrou na housle povzbuzovala artistu ke stejně zběsilé akrobacii na tyči.

Antoinette Chaudron v roli starší ženy byla zapojena do komických čísel. V jednom z nich se například za doprovodu písně Ave Maria neumě pokoušela o balet. Nepovedené holubičky a neladné poskoky byly přesně tím, co odkazovalo, spíše než k cirkusu, k přímočaré grotesce. Ve výrazně akrobatických cirkusových výstupech se objevovala Claudel Doucet. Její šalová akrobacie a párová akrobacie na visuté hrazdě byly divácky nejatraktivnějšími výstupy. Při čísle na šále se shora do stejné výšky, v jaké byla Doucet, spustily plechové kbelíky, které se

---

stejně jako akrobatka ve vzduchu pohupovaly. Společně s nimi byla ve výškách i Bittová sedící na kovové konstrukci, odkud lyrický obraz doprovázela drnkáním na housle a něžným zpěvem. Třetí a nejmladší generaci žen představovala postava ztvárněná Valérií Doucet. Dívce v jedné části ostatní ženy zpevnily nohy dlahou tak, že je nemohla ohýbat. I přesto se však pohybovala po scéně s půvabem až do té doby, než ono půvabné číslo přerušil příchod muže s dlahou připevněnou k celému tělu, což opět vracelo náladu představení zpět ke komedii. Thomas Dechaufour v roli otloukánka a ňoumy skvěle zapadal do koncepce bez toho, aby tato humornost působila lacině. Jasnou úlohu měl i poslední ze zmiňovaných artistů, Amaury Vanderborght, balancující shodně jako jeho kolegové na hranici mezi klaunstvím a akrobacií.

Důležitou součástí představení byly rozličné předměty, které artisté postupně pro různé účely zapojovali: plechové lavory, vědra, roury, vše bylo možné využít jako hudební nástroj nebo nehybnou rekvizitu. Současně však výrazný opakující se prvek plechového vědra vyvolával otázku, čeho je symbolem. Nebo je plechový kýbl prostě jen plechovým kýblem?

Mezinárodní projekt Le Poivre Rose měl na Letné svou premiéru. Pod režijním vedením Christiana Lucase vzniklo představení prezentující nový cirkus formou hravé komiky. Dech se tajil méně než u cirkusu, kterému dominují nebezpečná akrobatická čísla. Díky hereckému umu všech pěti vystupujících artistů však mohl autor tento u cirkusu vyhledávaný adrenalin nahradit čísly. Ty lze charakterizovat jako poetickou grotesku, která díky uhrančivému hudebnímu doprovodu Ivy Bittové propojovala světový nový cirkus s tradicí českého folkloru.

Je konec července a nově vzniklé cirkusové italsko-české uskupení Mai cence česnek trio se po třech týdnech pouličního hraní napříč Ligurií a Toskánskem vydává na severovýchod Itálie do Friulských Dolomit. Začíná osmý ročník cirkusového festivalu Brocante v horském městečku Frisanco.

CIRKUSOVÝ FESTIVAL V ITALSKÝCH DOLOMITECH BROCANTE 2014

REPORTÁŽ

**Klára
Hajdinová**

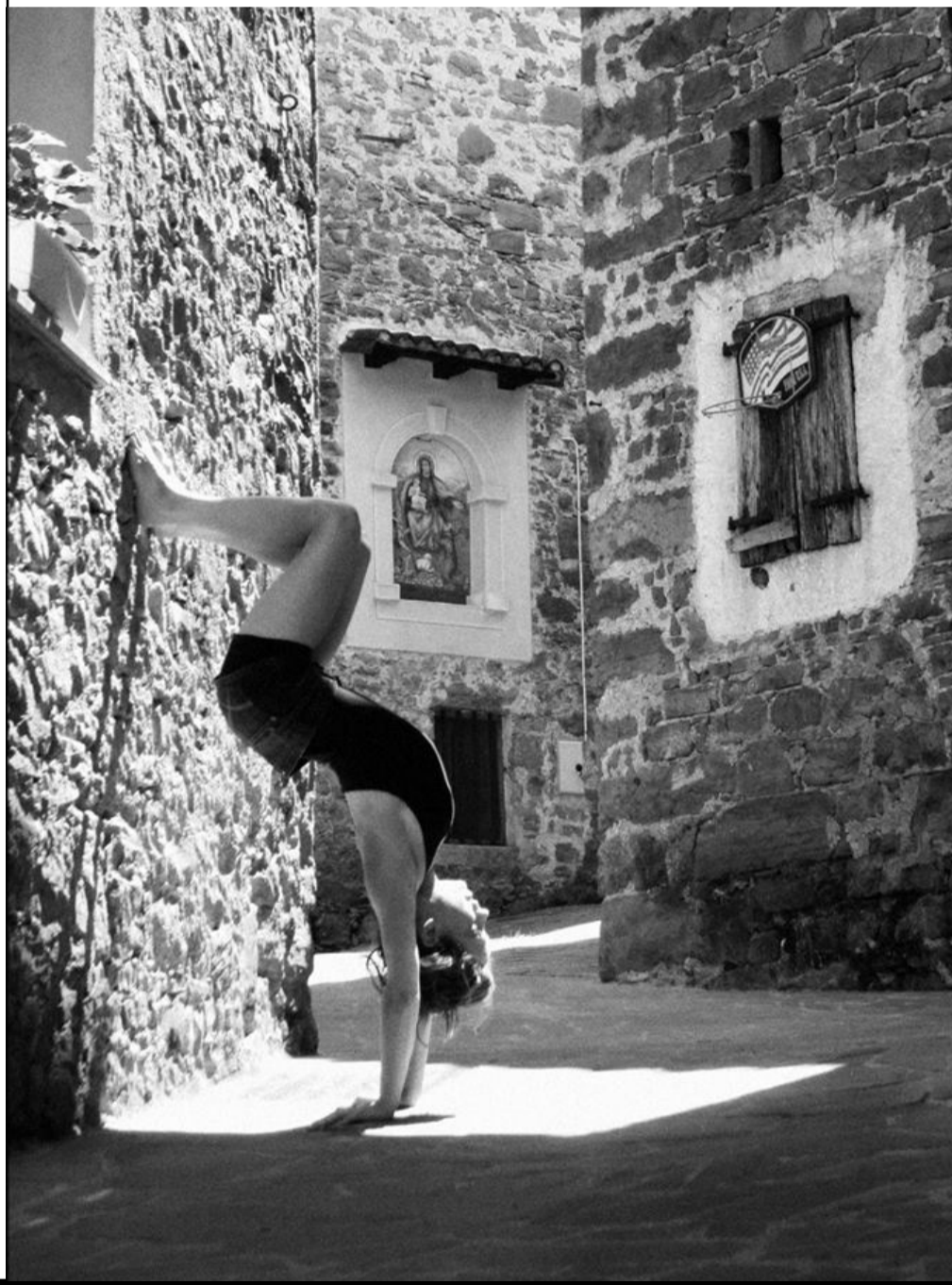
Hlavní postavou je legendární akrobat a několikaletý umělecký ředitel cirkusové školy Flic v Torinu Roberto Magro, o němž jeho studenti mluví jen v superlativech. Nepřijíždíme jako diváci, leč máme tu čest být součástí skupiny, která čítá bezmála dvě stě cirkusových umělců z celého světa, z nichž většina je více či méně spjata s již zmíněnou cirkusovou školou. Ta leží paradoxně na druhém

konci severní Itálie. Roberto Magro si ale ne náhodou vybral pro festival údolí v Dolomitech, neb právě odtud tato cirkusová ikona a bývalý vzdušný akrobat pochází.

Ubytovali jsme se tedy v kempu a za vydatného deště se vydali do šapitó na zahájení festivalu. Úvodním představením bylo sólo finské akrobatky na laně Salli Hokanpä. To se ale překvapivě odehrávalo více na zemi; neslo se v severském minimalistickém duchu. Ještě ten večer dostalo v šapitó místo švýcarsko-belgicko-italské trio La Ruspa Rocket s představením La Geste. Tato trojka v šapitó udělala „bordel“, jak sám název napovídá, jako na staveništi. Byli to tři skvělí akrobaté – „mano manisté“ (hand to hand akrobaté), tanečníci a hromada hlíny. Toto poněkud kontroverzní představení nabídlo divákům nejen skvělou techniku interpretů, ale také divadelní estetiku.

Problémy na festivalu způsobovala velká vzdálenost mezi

kempem, šapitó a přilehlými vesničkami, kde se odehrávala venkovní představení. Bez auta si zde člověk, lidově řečeno, ani neškrtl. Tím horší situace pro pěší byla, že první dny festivalu vydatně pršelo. A každý druhý stanující měl zanedlouho ve svém plátěném příbytku malý soukromý bazén. Ach, jak jsme záviděli kolegům v karavanu! Naopak velmi příjemné byly pak dvě ranní taneční lekce pod vedením Ericka Jiméneze z Kostariky. Probouzeli jsme promrzlá těla pomocí cvičení stimujících nervový systém. Techniky současného tance jsme se ale dotkli také, to vše za libých španělských tónů, při nichž pánev ne a ne zůstat v klidu. Většina účastníků byla po lekci v tak příjemném rozpoložení, že se závěr zvrhl v malou ranní taneční party. Prostě dokonalý začátek dne.

V průběhu festivalu se jako účinkující představili artisté z různých koutů světa, kromě Itálie zejména z Nizozemska, Francie, Švédska, Německa, z již miněné Kostariky, Brazílie, Švýcarska, Finska a samozřejmě akrobaté a studenti z italské cirkusové školy Flic. V mnohých představeních si diváci mohli užívat kouzla disciplín mano mano, čínské tyče, žonglování, akrobacie na hrazdě, laně i šále a nechyběly ani méně obvyklé disciplíny jako Rue Cyr, létající hrazda, ekvilibristika nebo krasojízda na kole. Přes skvělou techniku artistů a mnohdy vysokou kvalitu představení, zcela bezesporu byla jednou z hlavních hvězd festivalu italsko-holandská čtveřice perkusionistů Percossa. Ne nadarmo si je Roberto Magro přizval ke každému představení, které vzniklo během festivalu. Tihle čtyři sympatičtí chlapíci s neuvěřitelnou energií, komikou a uměním bušit do čehokoli dávali večerním vystoupením zcela jiný rozměr.

Nakonec i počasí se v druhé polovině festivalu umoudřilo a my úspěšně usušili všechny svršky v záři horského slunce. Všech 200 umělců se pak potkalo při závěrečné venkovní show na náměstí ve Frisancu a přilehlých malebných uličkách. Kdo neměl číslo v rámci představení, animoval prostor či komunikoval s diváky, jichž posledního večera přišlo na tři tisíce. S určitostí mohu říci, že malá horská vesnička Frisanco a její obyvatelé mohou být na svého rodáka Roberta Magra pyšní. Moc příjemné bylo potkávat se s hvězdami festivalu při společném chystání příborů či krájení mrkve v kuchyni. A když jsem pak kráčela v noci potmělou horskou silničkou, mohla jsem si být jistá, že v prvním voze, který potkám, bude někdo z mezinárodní cirkusové rodiny a zaručeně a ochotně mne svezde až ke stanu. Festival zakončujeme s heslem na rtech: Circus connecting people!

Inscenaci „...zurückbleiben, bitte!“ nazkoušeli studenti prvního a druhého ročníku akrobacie a artistiky berlínské vyšší odborné školy dramatických a výtvarných umění Die Etage. Studenty vedl akrobat a pedagog Martin van Bracht (po absolvování oboru akrobacie ve škole Die Etage působil van Bracht řadu let v zahraničí, například ve francouzské Compagnie Archaos a spolupracoval s Michele Dallahem, spoluzakladatelem Cirque du Soleil). V současnosti je van Bracht členem německé novocirkusové skupiny Die Artistokraten, jejíž poetika je založena na ironické stylizaci do období a kultury baroka.

AKROBACIE PLNÁ NE- ZÁMĚRNÝCH PARADOXŮ

RECENZE

**Aneta
Pavličková**

„...zurückbleiben, bitte!“ se hraje nedaleko sídla školy Die Etage, v prostorách tureckého divadla Tiyatrom ve čtvrti Kreuzberg. Záměrem tvůrců inscenace je vzít si na paškál každodenní realitu a šed' velkoměsta, s nimiž je neodmyslitelně spjato i zdlouhavé cestování městskou hromadnou dopravou. Svým názvem inscenace odkazuje k frázi důvěrně známé všem Berlíňanům, kterou hlásí řidiči MHD skoro na každé zastávce ve snaze přimět cestující, aby se drželi dále od zavírajících se dveří. Věta v názvu inscenace zároveň poukazuje na anonymitu velkoměsta, v němž se cestující vzájemně ignorují a předstírají, že jeden druhého nevidí.

Paradoxně i sami tvůrci se v představení drží až příliš zpátky. Z hlediska tématu ani po stránce výrazových prostředků studenti nevyužívají všech možností, které jak námět, tak i například atypický prostor Tiyatromu nabízí. Sál divadla je postaven na půdorysu osmiúhelníku, přičemž část podlahy jeviště je v představení pomocí praktikáblů vyvýšená. Vznikají tak dvě hrací plochy: horní stupeň podél tří zdí sálu a spodní kruhový prostor v úrovni sedadel diváků. Obecenstvo obklopuje jeviště ze tří stran. Stěny jeviště jsou hustě polepeny plakáty a reklamami, které připomínají zastávky MHD. Ve středu visí plátno, na které jsou již při příchodu diváků do sálu promítány záběry z okna berlínské nadzemky. Dolní část hrací plochy představuje vagon berlínského vlaku. Jsou zde rozmístěny tři lavice a ze středu kruhu vede až ke stropu tyč, na které pak akrobaté předvádějí své umění. Inscenace je založena na tomto principu: ten, kdo zrovna nehraje, netančí, neukazuje své akrobatické dovednosti, sedí jako poslušný cestující na lavičce a pozoruje ostatní. Odtud nejspíše pramení dojem, že představení je zbytečně statické a tvůrci v něm ne příliš využívají dispozic jedinečného prostoru tureckého divadla.

Pro představení je od počátku příznačná jakási nedotaženost, nepropracovanost. Projekce z jízdy nadzemkou z pohledu skrz – pro Berlín charakteristická – okna potištěná vzory ve tvaru Braniborské brány se v představení objevuje jen párkrát a vždy pouze jako líbivé pozadí, které není nijak propojeno s hraním artistů a nijak se nepodílí na významové stránce inscenace. Diváci při vstupu do divadla obdrží kromě vstupenky také, možná ke zklamání některých, projeté jízdenky do MHD. Jejich platnost pak v představení kontroluje jeden z akrobatů v roli revizora, jenž se obrací k předním řadám hlediště. Atrakce nebo, chceme-li, efekt na diváky v podobě rozdávání a kontrolování jízdenek mají však háček: při odchodu ze sálu musí všichni diváci jízdenky zase zpátky odevzdat, pravděpodobně aby mohly být recyklovány čili použity v další repríze.

Rovněž samotný začátek představení působí rozpačitě. Na scénu přichází všech osm účinkujících, kteří, seřazeni v řadě, čekají na autobus. Za doprovodu hráče na bicí, který po celou

**Anonymita
velkoměsta, v němž
se cestující vzájemně
ignorují a předstírají,
že jeden druhého
nevidí.**

---

dobu představení sedí, všichni společně zpívají píseň o čekání na MHD a předvádí jednoduchou choreografii, během níž se různě seskupují. Nakonec stojí rozmístění do tvaru písmene V, jen sem tam někdo vystoupí z řady a zazpívá své sólo. Z výrazu herců není přítom jasné, zdali výstup, tak trochu připomínající školní besídku, je myšlen ironicky, či vážně.

Tvůrci se sice snaží situovat dějiště do Berlína, nicméně jejich snaha končí vždy u náznaků, které nejsou dále rozvedeny. A to je škoda, neboť Berlín a jeho obyvatelé jsou v mnohém velmi specifictí a jedineční. V tomto městě je co kritizovat a z čeho si dělat legraci. Odmyslíme-li si rozdávané (a odevzdávané) jízdenky a projekci, mohli bychom dějiště inscenace zasadit kamkoli jinam. Jediné, čím herci alespoň trochu tematizují cestování v MHD v německé metropoli, jsou výstupy páru herců v roli Traudel a Otty, manželů důchodců, kteří vystupují v MHD se svým žongléřským číslem, aby si vydělali na splnění svého snu – okružní plavbu po moři. Jejich čísla parodují pouliční muzikanty, kteří v berlínském S- a U-Bahnu přecházejí z jednoho vagonu do druhého, hrají a zpívají ohrané hity, zatímco většina cestujících se tváří, jako by byli hluchí a slepí. Následně umělci procházejí vagonem s nastaveným kloboukem a převážně s neúspěchem prosí znuděné přítomné o drobné. Výstupy dvojice žonglérů patří k nejvydařenějším v celé inscenaci. Mladí herci převlečení do staromódního oblečení se o hůlkách vždy dobelhají doprostřed vagonu, načež k velkému pobavení publika zahájí důkladnou přípravu ke svému číslu. Studentka v roli Traudel s potutelným úsměvem vytáhne z kabelky starý kasetový přehrávač a malý květináč, kterým ozdobí své pomyslné pódium. Pak si oba pečlivě upraví oděv a začnou pomalu žonglovat se třemi či čtyřmi míčky. Gag dotváří hrající vážná hudba a především mimika obou představitelů. Oba žonglují s rozzářeným úsměvem ve tváři, zasněně a s dojetím povzdechují, jako by snili o tom, že už jsou na vytoužené dovolené. Někdy žonglují stojíce vedle sebe, jindy si důchodce Otto stoupne na židli za svoji manželku a přehazují si míčky mezi sebou. Čím častěji se jejich výstupy opakují, tím větší je komický efekt.

V inscenaci se střídají pasáže odehrávající se na zastávkách, případně přímo v prostředku MHD, s cirkusovými čísly, jimiž postavy jako by unikaly do světa fantazie, mimo realitu všedního života. Na rozdíl od výše zmiňovaného příkladu se v takřka celé inscenaci projevuje nedůslednost v propojení herectví a předvádění cirkusových dovedností. Kromě žonglování s míčky či s věšáky na oblečení je v inscenaci k vidění pozemní akrobacie, akrobacie na hrazdě nebo třeba závěsná akrobacie na šále. Perfektně zvládnuté cirkusové disciplíny doprovázené rytmickou hudbou na bicí dodávají číslům napětí a jsou nejsilnější stránkou představení. Jakmile však přijde na daného představitel a jeho číslo řada, účinkující zpravidla zapomíná na svoji roli. Tak je tomu v případě studentky, jež představuje rozpustilou teenagerku, která při cestování v MHD nedá z ruky svůj iPhone. Společně s kamarádem se dělí o jedna sluchátka a krátí si čas tím, že si fotí a natáčí ostatní cestující. Ta najednou předstoupí do středu kruhové hrací plochy, kam jí bubeník spustí šálu, na níž pak představitelka předvádí přemety, otáčí se kolem dokola, visí hlavou dolů nebo zastavuje volný pád šálou až těsně nad zemí. Zdá se, jako by najednou vystupovala sama za sebe a do role teenagerky a k jejímu dětinskému pitvoření se vrací, až když sleze z šály zpátky na zem.

Ačkoli je ambicí tvůrců lokalizovat inscenaci do Berlína a zaměřit se na anonymitu velkoměsta, představení má spíše charakter přehlídky cirkusových dovedností. Vytyčené téma není takřka vůbec rozvedeno a zůstává tak jen vytištěné na papíře programu. Paradoxně navzdory cílům školy propojovat jednotlivé umělecké obory se představení rozpadá do dvou nesourodých částí – do někdy zdlouhavých hereckých etud bez pointy, kdy se díváme na to, jak cestující sedí v podzemce, poslouchají hudbu, čtou noviny nebo pletou, a do suverénně provedených a zábavných artistických čísel. Jak je viditelné na příkladu teenagerky, postavy většinou zůstávají plochými typy, které obecenstvu nic objevného nesdělují. Představení vede k zamyšlení nad obtížností a vysokými nároky, které klade nový cirkus na své interprety. Sebelepší předvedení artistických disciplín, jak dokazuje inscenace „...zurückbleiben bitte!“, totiž nestačí.

03

NAŠE AKCE

CIRQUEON v únoru 2014 uspořádal první ročník mezinárodního festivalu Cirkopolis Fest, festivalu zaměřeného na nový cirkus s prvky současného tance, fyzického i vizuálního divadla a žánrů současné hudební scény. Festival hostil několik zahraničních skupin a zároveň uvedl jednu světovou premiéru s názvem Cirkopolis. Toto představení se zkoušelo přesně jeden týden. Bylo uvedeno na konci festivalu a jeho hlavní klíčovou postavou byl vybraný režisér a choreograf Florent Bergal. Kvůli projektu se do Prahy sjeli mladí umělci z celé Evropy, kteří v inscenaci účinkovali. Inscenace měla na festivalu svou premiéru i derniéru. V rámci Cirkopolis Festu vystoupily na scéně pražského Paláce Akropolis dva zahraniční soubory – Fet a Mâ s představením inscenace Cru a Subliminati Corporation s inscenací #File_Tone.

CIRKOPOLIS FEST 2014

CIRKOPOLIS FEST BODÁ DO VOSÍHO HNÍZDA

REPORTÁŽ

**Veronika
Štefanová**

Praha má nový festival nového cirkusu. Na několik dní (6.–16. dubna) se tak žižkovský Palác Akropolis proměnil v cirkusovou vesničku. Dramaturgie festivalu zaostřila na témata nadčasová, jako je proměnlivost vztahu mezi mužem a ženou, a témata politická, ve své podstatě velmi aktuální a trefná, i co se naší politické situace týče. Dramaturgie festivalu je také odvážná. Nebojí se diváky provokovat a servírovat jim drsný humor, násilí i nahotu. Ve dvou prvních představeních tak program přinesl na scénu Paláce Akropolis třaskavý humor i reflexi hodnot a myšlení dnešní společnosti.

Krutě vtipná... i taková je láska

Katalánský soubor tvořený dvojicí Marta Torrents a Pau Portabella doslova dělá na scéně scény. A to v modelovém melodramatu nazvaném Cru (Krutý). V představení souboru Fet a Mà vystupuje hašteřivý pár, který své spory i nezkrotnou vášeň žene do extrému. Během jedné hodiny demonstruje výstup za výstupem vzorce vztahů, které mezi mužem a ženou mohou vzplanout a také rychle uhasnout. Technika párové akrobacie nabízí celou škálu figur

typu tělo na tělo. Dramatičnost jednotlivých situací akrobati graduji rychlostí i dynamikou pohybu. Portabella si Torrents přehazuje přes ramena, hlavu a ta mu následně klouže po zádech jako po klouzačce.

Partnerská brutalita, psychická tyranie, explicitně vyjádřená šílená vášeň (objímají se tak, až to vypadá, že si ubližují) i jemná

---

ironie v lásce jsou oběma protagonisty podávány s nepravdělnou intenzitou; v jednom výstupu se v bláznivém tanečním poskakování svíjí Pau Portabella, podruhé zase Marta Torrents. Situace se točí v kruhu. Napětí mezi nimi se neposouvá k smírnému závěru. Odchod protagonistů ze scény je groteskně pokřivenou hrou na klauny, kteří se smějí, ale v jejich smíchu je patrný úšklebek nad tím druhým i sebou samým.

Divocí apoliticky nekorektní

Krutost a nadsázka patří i do inscenace #File_Tone francouzského souboru Subliminati Corporation. Talentovaní mladíci se potkali během studií ve škole Lido v Toulouse. Pět vzhledově i charakterově odlišných mužů na scéně i kolem ní záměrně generuje poprask, chaos, zároveň jsou strůjci groteskní apokalypsy a majestátního nonsensu. Nekomunikují spolu, jen vyráží slovní spojení, ve kterých obsáhnou i narážky na současnou světovou politickou scénu. Také si hrají se slovy, pomocí kterých karikují newspeak různých politických stran i jedinců. #File_Tone není suchá politická satira, ale divoká groteska, exploze fyzické energie, přehlídka karikatur, genderově nekorektní etuda i naturalistická tělesná sebetrýzeň. Inscenace je dokonalým příkladem jedné ze současných punkových linií světového nového cirkusu.

Reportáž Ondřeje Holby o přípravě představení
Cirkopolis vol. 2.

ABSURDITA, CIRKUS A BLUES

REFLEXE

**Ondřej
Holba**

Když jsem byl přizván do projektu Cirkopolis vol. 2, honily se mi hlavou rozporuplné pocity. Na jednu stranu jsem byl poctěn, že se mohu tak neopakovatelného projektu zúčastnit. Na druhou stranu jsem se bál odpovědnosti zahrát za tak krátký čas před vyprodanou Akropolí. Nazkoušet představení za pouhých šest dní mi ze začátku přišlo naprosto nemyslitelné. Předpokládal jsem tedy, že budeme hlavně recyklovat části svých představení a etud. Z toho jsem začal mírně panikařit, protože jsem v tomto ohledu neměl moc co nabídnout. O dalších účastnících jsem skoro nic nevěděl a o režisérovi už vůbec ne. A jelikož jsem se neměl jak připravit, alespoň jsem se na první den zkoušení pořádně vyspal.

Hned po příchodu do CIRQUEONU a rychlém seznámení se s ostatními performery mě nervozita přešla. Šárkou předem slíbená přátelská atmosféra vydržela bez zavravorání až do úplného konce zkoušení.

Když po poledni rovnou z letiště dorazil náš režisér Florent Bergal, začali jsme téměř okamžitě zkoušet taneční choreografii. Svým neuvěřitelně originálním pohybovým slovníkem

---

Při klaunských improvizacích jsme se královsky bavili, ale i proklínali režiséra

---

a precizností každého pohybu nám, tedy těm, kteří ho ještě neznali, okamžitě vyrazil dech. Ostatní pouze s úsměvem přikyvovali: „Jo, jo, to je Florent.“ Postupoval rychle a s důvěrou, že i já, netanečník, vše zvládnou bez větších problémů. Strídaly se chvíle naprosté soustředěnosti s občasnou výměnou zmatečných pohledů. O hodinu a pár modřin později jsem si byl jistý, že Florent přesně ví, co dělá, a že už jen tato choreografie může představení posunout o několik úrovní výš.

Poté přišlo na řadu nevyhnutelné, a to povědět si, co se vlastně bude ve středu v osm hodin v Akropoli dít. Florent vytáhl z kufru obrovskou knihu plnou fotografií Diany Arbus a řekl, že na jevišti hodlá vytvářet pouze atmosféru, žádné příběhy. Když pak prolistovával knihu, bylo nám hned jasné, o co mu jde. Atmosféra na fotkách by se dala krájet. K vytváření těchto zvláštních nálad u každé scény určitě přispěl i hudební doprovod. Florent nám pouštěl hudbu nenápadně do improvizací a měnil tak jejich vývoj. Od ponurého hlasu Toma Waitse, přes dynamický a zároveň stereotypní francouzský elektro blues, až po klasický Prokofjevův balet v podání basy, klarinetu a akordeonu.

Další dny následovalo sbírání materiálu všemi možnými i nemožnými způsoby. Krátká sólová představení našich disciplín mě ujistila, že jsem mezi lidmi, kteří zvládají své ekvilibristické umění velmi dobře. Donutilo mě to zpytovat svědomí – že jsem víc nedodržoval školní docházku na akrobacii a žonglování. Později se ale ukázalo, že Florent má stejně v úmyslu všechny naše zaběhlé cviky, zvyky i zlozvyky rozebrat a znovu poskládat takovým způsobem, že je sami nepoznáme. O recyklování starších výstupů tedy nakonec nebyla vůbec řeč. Vše se dělo rychle a hladce, žádná demokracie, žádné zbytečné otázky. Během zkoušení si Florent liboval v absurdních situacích, podivných charakterech a velmi rád vytvářel nepředvídatelné scénografické přestavby. Při klaunských improvizacích jsme se královsky bavili, ale i proklínali režiséra, že nás nechává vydusit na jevišti ještě dlouho poté, co už jsme dávno měli v hlavě úplně vygumováno. Přineslo to ale své ovoce a brzy jsme měli materiál na tři představení. Florent si v neděli večer nesl domů hromadu

poznámek a slíbil, že nepůjde spát, dokud nevybere to nejlepší a nepostaví z toho představení. Jak řekl, tak udělal a další den přišel se seznamem po sobě jdoucích scén. V pondělí jsme „projeli“ vše bez zastavení. Pár věcí se upravilo a pozměnilo, v úterý byla první generálka a ve středu už jsme jen pilovali detaily. Paradoxně mi toto za šest dní spíchnuté představení přišlo nakonec víc nazkoušené než většina mých předchozích projektů, které jsem zkoušel měsíce.

Těsně před začátkem, schovaní za oponou, jsme poslouchali hukot vyprodaného sálu. Nebyli jsme nervózní. Nemohli jsme se dočkat, až se opona roztáhne a my budeme moct zahrát představení, kterému jsme i za těch pár dní zkoušení naprosto věřili. Publikum bylo báječné, uvolněné a stejně natěšené jako my. Děkovačka byla dlouhá a krásná a já při ní cítil radost i smutek zároveň.

Až několik hodin po představení, když jsem šel noční Prahou pěšky domů, rozloučený s režisérem, artisty a performery našeho instantního ansámblu, jsem si uvědomil, že už je po všem, že už se nezkouší a že naše absurdní novocirkusově bluesové představení se už nikdy nebude opakovat. Trochu se mi zastesklo, ale věděl jsem, že na tuhle divadelní zkušenost nikdy nezapomenou a budu z ní čerpat ještě hodně dlouho.

Teď už zbývá jen poděkovat Florentovi, Stéphanii, Maxovi, Hanně, Jonášovi, Nathalii, Lucii, Janě a hlavně Šárce Maršíkové, ředitelce CIRQUEONU, která vše vymyslela, zorganizovala a až do poslední chvíle nám věřila a pomáhala.

Cirkopolis vol. 2 – Palác Akropolis/CIRQUEON – Centrum pro nový cirkus: režie: Florent Bergal, hrají: Stéphanie N'Duhirahe (CH), Max Behrendt (SE), Hanna Flemström (SE), Jonáš Janků (CZ), Nathalie Wahlberg (SE), Ondřej Holba (CZ), premiéra/derniéra 16. dubna 2014, Palác Akropolis.

Francouzský choreograf a režisér Florent Bergal svým osobitým přístupem k cirkusovému umění výrazně ovlivňuje vývoj nového cirkusu ve Francii i mimo ni. Do Prahy přijel na festival nového cirkusu Cirkopolis Fest režírovat jedinečné představení Cirkopolis vol. 2, které 16. dubna 2014 v Paláci Akropolis zakončilo první ročník tohoto mezinárodního festivalu nového cirkusu. Ještě před samotným zkoušením Florent Bergal v rozhovoru představil svůj přístup k režii nového cirkusu i ke krátkodobým tvůrčím projektům, k nimž byl do Prahy přizván.

FLORENT BERGAL

MŮŽE SE STÁT COKOLIV!

ROZHOVOR

**Veronika
Štefanová**

Právě se chystáte vytvořit inscenaci s umělci, s nimiž jste nikdy nespolupracoval a které jste dokonce ještě nikdy neviděl. Navíc na to máte jen pár dní. Jaký z toho máte pocit?

Já se především zabývám umělcem na scéně. Pro mě je to neopracovaný syrový materiál, v jehož tvůrčí schopnosti musíte mít důvěru. I když za artistry přijdu jenom s koncepcí nebo vizí, vždy se dají do pohybu. Nejsou to jen interpreti, ale také autoři. Někdy je mnohem těžší pracovat a tvořit s někým, koho dobře znáte. Naopak skupina lidí, kteří se neznají, je jako nepopsaný list, na který můžete začít nanášet všechny možné odstíny lidského tvůrčího počínání. Je jen důležité být připraven na to, že se může stát cokoliv.

Jsem člověk tak trochu od všeho a to mě naučil cirkus.

Už jste si zvolil metodu, kterou budete ve spolupráci s artisty používat?

Vycházím z těla. Cirkus, stejně jako tanec, je umění pohybové a umění gest. Jsou to proto jednotlivé pohyby, které evokují slova, nikoli slova, která vytvářejí pohyb. Skrz pohyb a gesto se budou potkávat i artisté v představení Cirkopolis. Ve chvíli, kdy si porozumí na bázi pohybové, může přijít na řadu fúze pohybu a slova. Tak budu protagonisty směřovat ke společnému uměleckému jazyku. Navíc přijíždím do Prahy tvořit s tématy a prostředky, které mou práci stále prostupují: vyhrocené lidské vztahy, rychlost, šílenost, harmonie i smích. V průběhu takové práce se člověk musí odpoutat od světa, ponořit se hluboko do sebe a pak to s nejlepším vědomím a svědomím divákům předložit.

Co je pro vás při novocirkusové tvorbě nejdůležitější?

Nechat diváky opravdu nahlédnout do středu toho, co děláme, a důvěřovat lidem, se kterými pracuji. Důležitý je i smích a také citlivost a schopnost žít v daném momentu jako na vznešené planetě. A také je dobré hrát seriózně.

Jak byste sám sebe charakterizoval? Jste akrobat, režisér, choreograf?

Jsem vědec, malíř, filozof, vizionář, trochu bojácný, blázen, básník, umělec i politik. Jsem člověk tak trochu od všeho a to mě naučil cirkus.

Jak psát o novém cirkuse on-line

CIRQUEON v roce 2014 uspořádal dva netradiční novinářské workshopy pro mladé kulturní publicisty v rámci festivalu Fun Fatale (KD Mlejn) a Cirkopolis Fest (Palác Akropolis). Inspiroval se mezinárodními vzdělávacími projekty, jako jsou Unpack the Arts, Arts Writers & Circus Arts nebo SPACE, které podobné semináře pořádaly v jiných evropských zemích. Žurnalistický seminář vedl zkušený divadelní kritik a publicista Vladimír Mikulka (Svět a divadlo, NaDivadlo, Lidové noviny,

---

Respekt). Cílem prakticky i teoreticky zaměřených seminářů bylo seznámit začínající i zkušenější mladé kulturní novinářky a novináře s metodami a postupy psaní o novém cirkuse pro on-line média. V rámci dvou třídenních seminářů měli mladí autoři také příležitost se seznámit s aktuálními trendy v novém cirkuse, získat přehled o vývoji tohoto uměleckého druhu a možnostech vzdělávání v tomto oboru.

Semináře tematicky navázaly na zhlédnutá představení v rámci dvou novocirkusových festivalů. Výstupem každého účastníka a účastnice byl článek o jednom ze zhlédnutých představení, který byl pak následně uveřejněn v on-line sborníku společně s články ostatních účastníků.

Na Cirkopolis Festu se přednášelo o cirkuse

V rámci Cirkopolis Festu přednášel kanadský profesor Louis Patrick Leroux o historii i současnosti kanadského nového cirkusu. Přednášku pořádal CIRQUEON – Centrum pro nový cirkus a katedra divadelní vědy Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Unikátní přednáška Nový cirkus v Kanadě se konala 7. dubna 2014 v Paláci Akropolis. Patrick Leroux se v ní zaměřil na specifika, která odlišují severoamerickou novocirkusovou větev od evropské. Účastníci měli příležitost se seznámit s průkopnickými soubory nového cirkusu frankofonní Kanady. Mezinárodní setkání završili diskusí.

Louis Patrick Leroux je teatrolog, dramatik, režisér, vědec a pedagog. Působí na katedře anglických a francouzských studií University of Concordia v Montrealu. Ač je původem Kanadčan, doktorské studium absolvoval na univerzitě Sorbonne nouvelle v Paříži. Ve svém akademickém výzkumu se kromě praktické divadelní tvorby zaměřuje na nový cirkus v Kanadě, zvláště na severoamerickou cirkusovou kulturu. V Montrealu založil vědeckou skupinu odborníků, novinářů i umělců nazvanou Working Group on Circus. Podílel se na projektech s Cirque du Soleil, 7 doigts de la main i École nationale de cirque Montreal.

Jak byste ve třech větách popsal quebecký nový cirkus?

Quebecký nový cirkus je mladý, dynamický, vysoce artistický a znalý komerčních taktik, kterými dokáže strategicky zaujmout diváka. Je charakteristický svou vysoce artistickou metodou, v neposlední řadě i interdisciplinárním přístupem k tvorbě. Je spojen s místem, na kterém vznikl a které se postaralo o jeho unikátnost.

Co pro vás znamená nový cirkus?

Je to hlavně a především prostor pro hru, místo pro setkávání. Dává prostor pro seberealizaci. Lze jím vyjádřit mnoho. Současný cirkus vyžaduje transcendenci osobnosti i překračování konvencí a překážek. Nový cirkus je mnohohrstevnatý a mnohovýznamový.

Co podle vás nový cirkus pro svůj další rozvoj potřebuje?

Nebát se slov ani těch, kteří nejsou uznávaní jako profesionálové. Ale zároveň nesklouznout k mnohomluvnosti a diletantismu. Předpokládám, že další vývoj nového cirkusu nás zavede k explicitní i radikální důvěře v tento žánr. K jeho potvrzení směřujeme především na základě našich osobních zážitků a zkušeností s ním samotným.

(S Louisem Patrickem Lerouxem rozmlouvala Veronika Štefanová)

04

O NÁS

Rok 2014 byl bohatý na novocirkusová představení, jejichž vznik CIRQUEON podpořil nebo inicioval. V lednu a červnu, tedy na konci prvního a druhého semestru kurzů pořádaných CIRQUEONEM, účastníci těchto kurzů předvedli, co se za necelý půl rok naučili. V lednu se představili na jevišti Paláce Akropolis a v červnu se novocirkusoví nadšenci sešli přímo v CIRQUEONU v pražských Nuslích. Program byl tradičně rozdělen do dvou částí – v první se představily děti a mládež, druhá zas patřila pokročilým kurzistům a poloprofesionálům.

Prostory CIRQUEONU byly také svědky představení Catarsis 1 rezidenčního souboru FaseQuiatra. Nový cirkus se v režii CIRQUEONU prosadil i na Pražany oblíbené vltavské náplavce, kde se během srpna a září odehrály tři CIRQUEON Kabarety.

Social cirkus

Social cirkus je dynamicky se rozvíjející forma práce, která využívá cirkusové umění jako prostředku k dosažení kladných výsledků v práci se sociální a psychickou stránkou osobnosti a v oblasti motorických dovedností jedince.

Ač se jedná o různé aktivity, prostor a prostředí jsou stejné – cirkus. Právě díky své otevřenosti a přístupnosti se cirkus stal výborným nástrojem pro práci s různými skupinami. Lektor z pozice neformální autority zastává celou škálu rolí. Mezi ně patří: dospělý, přítel, trenér i sociální pracovník. Propojení těchto rolí dává lektorovi možnost účinně působit na mládež a využívat svých znalostí a dovedností k celkovému pozitivnímu vývoji žáků. Mládež není jedinou cílovou skupinou social cirkusu. Metoda našla terapeutické uplatnění také při práci s mentálně a fyzicky handicapovanými lidmi a dalšími skupinami.

(Adam Jarchovský)

CIRQUEON – Centrum pro nový cirkus v roce 2014 pokračoval ve dvou víceletých mezinárodních projektech zaměřených na vzdělávání cirkusových lektorů a sociálních pracovníků. Vlajkový projekt Social Educircation koordinovaný českou partnerskou organizací Tolerdance přinesl workshopy v pražské Psychiatrické nemocnici Bohnice, family circus v Belgii v Cirkus in Beweging a sociálně divadelní soustředění v Řecku u Kids in Action.

V druhém velkém projektu ENCI (European Network for Circus Interchange) se v CIRQUEONU věnujeme vzdělávání cirkusových profesionálů z různých oblastí. I přesto, že jeho stěžejním rokem bude až rok 2015, začátkem roku 2014 byl jeden žonglér vyslán na masterclass kreativního žonglování ve španělské Valencii a skupina lektorů zase do Budapešti na seminář, jehož tématem bylo zařazení cirkusových technik do portfolia studentů sociální práce.

Koordinátorka youth a social cirkusových projektů CIRQUEONU Barbora Adolfová strávila jaro v irském Galway Community Circus na stáži programu Leonardo Mobility, odkud se vrátila se spoustou nápadů, jak ještě vylepšit kurzy pro děti a teenagery a kde se dál inspirovat v rámci mezinárodní spolupráce s podobně smýšlejícími lidmi. Na podrobnější

---

rozpracování těchto nápadů a plánů se pak soustředila i na říjnovém zasedání rady Caravan Circus Network, což je evropská youth a social cirkusová síť. Setkání se shodou okolností konalo také v Galwayi.

V rámci aktivit social cirkusu pokračuje CIRQUEON v udržování česko-slovenské social cirkusové sítě Cirkonet, která sdružuje cirkusové učitele a umělce pracující s dětmi, mládeží a rizikovými skupinami a slouží k sdílení nápadů a zkušeností v této oblasti. Zkraje roku 2014 se ve spolupráci s olomouckou organizací Cirkus LeVitare konalo třetí výroční zasedání této sítě.

Cirkonet také spustil nový web. Jsou na něm k dispozici odborné texty o social cirkusu, aktuální informace o plánovaných i proběhlých akcích a také zajímavé reportáže.

CIRQUEON skvěle reprezentovala cirkusová mládež na prvním ročníku mezinárodní youth cirkusové přehlídky Freš Manéž v Brně i na mezinárodní výměně mládeže pořádané o letních prázdninách Ecole de Cirque de Bruxelles.

O zážitky a zkušenosti z jednotlivých mezinárodních setkání se na webu CIRQUEONU podělili jednotliví lektoři a účastníci.

Od 7. do 13. prosince 2014 proběhl v Budapešti seminář, tentokrát zaměřený na terapeutické aspekty social cirkusu. Vše se konalo pod záštitou ENCI network spojující umělce, lektory a příznivce tohoto skvělého odvětví novodobého cirkusu z pěti evropských zemí. Celkem se semináře zúčastnilo deset vybraných zájemců. Společná práce spočívala ve sdílení veškerého doposud získaného know-how z cirkusového prostředí, a to z pohledu sociálně a terapeuticky orientovaných profesí, které využívají cirkusové disciplíny při práci s různými cílovými skupinami. Druhý pohled přicházel od zkušených žonglérů a akrobatů.

ENCI SEMINÁŘ V MAĎARSKU

JDE SOCIAL CIRKUS POPSAT?

REPORTÁŽ

**Tereza Hroníková
a Jiří Sadil**

Program setkání byl dost nabitý. Měli jsme za úkol ujednotit metodiku, jak učit žonglování nováčky. Diskuse se týkaly i rozličných cirkusových pomůcek. Zkoumali jsme, jaké mohou mít cirkusové „hračky“ terapeutický a rehabilitační potenciál. Vše vycházelo z praxe. U některých to znamenalo čerpat z dlouholetých zkušeností, u jiných třeba z prvotní praktické zkušenosti hry s míčky, poikami, diabolem, flowersticky, talíři atd.

Prozkoumali jsme možnosti a přirozený potenciál našeho těla při vzdušné akrobacii a balančních cvičeních. Velkou

---

**Je jen otázkou
budoucnosti, kdy
budou i cirkusové
disciplíny považovány
za pedagogický
nástroj při výuce**

---

zkušeností byla například lekce vedená skvělou lektorkou Rikou z Cirkusu in Bewegung, jejíž profesní záběr zahrnuje práci s dětmi, rodinami i různorodými skupinami.

V průběhu workshopu jsme navštívili psychiatrickou léčebnu pro děti a také romskou komunitu, ve které umělci maďarského cirkusu Színház pravidelně pracují se skupinkami dětí různého věku. Setkání bylo završeno prezentací vědecké práce, která se týkala výzkumu žonglování jakožto metodické pomůcky pro zlepšení studijních výsledků dětí s dyslexií.

Pokud ještě stále většina lidí mezi námi netuší, že cirkus léčí, pak možná právě kvůli tomu se tento seminář uskutečnil. Je tedy jen otázkou budoucnosti, kdy budou i cirkusové disciplíny považovány za pedagogický nástroj při výuce, nebo častěji využívány při formální i neformální výchově.

(Tereza Hroníková)

Na programu, který jsme trávili většinou v prostředí univerzity, bylo postupné rozkrývání a vědomé uchopování kvalit social cirkusu – od obecných rovin (complexity of social circus) až po konkrétní metody, postupy či možnosti využití jednotlivých cirkusových pomůcek. Povětšinou jsme pracovali v menších skupinkách, které účastníci vytvořili podle zájmu či osobních zkušeností, diskutovali jsme a zapisovali si poznámky. Následovala prezentace celé skupině, dotazy, debata a doplnění zkušeností ostatních. Dojem na nás udělala například zkušenost jedné lektorky z Belgie, která uplatňuje social cirkus aktivity i při práci s dospělými ve věznicích. Mluvila o tom, jak se jeden „všemi uznávaný kápo“ dlouhou dobu nechtěl účastnit aktivity „skok důvěry“, kdy člověk skočí pozadu lidem stojícím ve dvou řadách naproti sobě do náručí. Po několika měsících se odhodlal, a když pak skočil, odešel stranou a rozplakal se. Všem potom poděkoval, protože to bylo v jeho životě prý poprvé, kdy měl v někoho takovou důvěru, poprvé, kdy ho ostatní nezklamali a podrželi – chytili.

Třikrát nás hostitelé ze zdejší organizace Hungarian Juggling Association vzali, jak se říká, do terénu. Poprvé na jedno

---

z pravidelných setkání s pacienty psychiatrické léčebny, podruhé do místní žonglérské klubovny a potřetí za skupinou romských -náctiletých, se kterými již delší dobu pravidelně pracují. Nadchlo mne, jak bezprostřední umí být pubertální mládež při společných social cirkus hrách a akrobacii a jak se chtěla učit novým trikům, například s diabolem. Nechyběly ani ranní rozehrávačky, plánování odpoledního a večerního programu a závěrečné hodnocení, reflexe a loučení.

Velmi úžasné bylo setkání s doktorkou Évou Gyarmathy, která se vědecky zabývá působením žonglování na lidi s různými omezeními, kterými jsou dyslexie a další poruchy učení. Oslovily mne její živý exaktní přístup a také užití pojmu „žonglování jako pohybová meditace“.

Byla to nezapomenutelná skupina patnácti zajímavých účastníků. Jak jinak než žongléři, akrobaté, pečovatelé, prostě lidé, kteří využívají společný jazyk – social cirkusu. Byli to lidé z organizací s tradicí delší než dvacet let (Belgie, Anglie) i lidé, co teprve začínají.

Před chvílí jsem přiletěla do Dublinu, teď už sedím v autobuse do Galwaye a rychle si vzpomínám na to, jak mi bylo, když jsem na dublinském letišti s obrovským kufrem hledala, odkud autobusy do Galwaye jezdí. To bylo v únoru, když jsem začínala stáž v Galway Community Circus (GCC).

V GALWAYI BY TO UDĚLALI TAKHLE

REPORTÁŽ

**Barbora
Adolfová**

Tentokrát jedu na západ Irska na setkání zástupců Caravan Circus Network, sítě, která se věnuje youth a social cirkusu. Úplně první část programu má být prohlídka prostor GCC. Po čtyřměsíční stáži bych ji místo ředitelky Ully mohla udělat sama. Celé jaro jsem tu zjišťovala, jak funguje dobře rozjetý youth cirkus a co v praxi znamená, že má v názvu slovo „komunitní“.

GCC je nejvýraznější skupinou sídlící v St. Joseph's Community Centre – kromě nich jsou tu třeba skauti, jeptišky, pěvecký kroužek, dřevařská dílna a spolek genealogie. Komunitní centrum je v trochu odlehlejší části Galwaye, hned za univerzitní nemocnicí, a najde ho jen ten, kdo už v něm někdy dřív byl. Středem celé budovy je (na poměry CIRQUEONU) velká tělocvična se skladem plným cirkusového náčiní. Střídají se v ní děti i dospělí všeho věku a všichni by rádi trénovali častěji, než mohou.

**Maminky,
babičky a tety
dětí vystupujících
v představení se
o víkendech scházejí
v cirkuse, kde vyrábějí
rekvizity a šijí
kostýmy**

Nejmenší cirkusáci jsou přijímáni v okamžiku, kdy začnou chodit – jejich hodiny jsou dvakrát týdně dopoledne a chodí na ně s rodiči. Většinu času na nich batolata stráví zkoumáním cirkusového nářadí, které využívají neobvyklým způsobem – velká diabola jako židličky, žonglovací kruhy jako hula hoop a hula hoop jako cyr wheel. Odpolední kurzy se dělí na bleší cirkus (5–7 let), juniory (7–11 let), tweenies (12–14 let) a seniory (15–20 let). Dospělým GCC nabízí kurzy závěsné akrobacie a hula hoop.

Vrcholem cirkusového roku v GCC je společné představení všech dětí a teenagerů pod vedením lektorů GCC a nejpopulárnějšího irského cirkusového souboru Fidget Feet. (Pro srovnání si představte, že by s dětmi z CIRQUEONU dva měsíce zkoušeli členové La Putyky.) Každý rok se představení vztahuje k nějakému tématu, v roce 2014 to byla řecká mytologie, v roce 2015 budou inscenovat pohádky bratří Grimmů.

A právě na vzniku představení se dá nejlíp popsat, jak je GCC komunitní. Náklady na představení, které nepokryje grant od Arts Council Ireland, se zaplatí z crowdfundingového projektu, na který přispívají především rodiče dětí a další přátelé GCC. Maminky, babičky a tety dětí vystupujících v představení se o víkendech scházejí v cirkuse, kde vyrábějí реквизиты a šijí kostýmy. Dospělí členové cirkusu, co už jsou na youth cirkus moc staří, a kamarádi, co občas v tělocvičně trénují, zase tráví čas na zkouškách, kde dělají spottery nebo hlídají pytle blech (nejmenší děti alias bleší cirkus) ve chvíli, kdy zrovna není jejich výstup. V den představení pak ti, co zrovna nedošívají poslední kostýmy, dostanou do rukou hřebeny a šminky a pod vedením maminek – profesionálních kadeřnic a vizážistek – performery češou a líčí. Ve foyer divadla mezitím další prodávají cirkusová trička, čaj a popcorn. Všechno, co se na představení vydělá, dostane cirkus, který za ušetřené peníze koupí třeba novou hrazdu.

Mohla bych o tom, co v Galwayi v cirkuse dělají, vyprávět hodiny. V CIRQUEONU už se mi kvůli tomu kolegové smějí a při každé příležitosti se z legrace ptají, jak by to asi udělali cirkusáci v Irsku.

Po pravdě jsem moc ráda, že jsem za CIRQUEON byla vyslána já. Není nás mnoho, co bychom takovýto nápor, fyzický i psychický, byli schopni vydržet. Jen si to sami představte: kemp dimenzovaný pro 800 dětí a dalších 200 lidí personálu, z toho zhruba 28 cirkusáků; žádné děti, se kterými bychom mohli pracovat, neboť prázdniny ještě nezačaly. Teploty byly nehorázně vysoko, okolo 28 °C, a písčiná pláž sprostě daleko, přes silnici asi 40 kroků, a za ní modromodré moře a žádní turisté široko daleko. Trampolína, lezecká stěna, skateboardy, kola, kanoe a kajaky, kuchař, co rád vaří vegetariánská jídla, po každém obědě dvouhodinová siesta, žonglování, akrobacie, tanec, hudba...

CIRCLUSION NA ŘECKÝ ZPŮSOB

REPORTÁŽ

**Kateřina
Klusáková**

Týdenní projekt byl tentokrát zaměřen na tvorbu představení se sociálním tématem. Pracovali jsme intenzivně tři dny (zhruba 9–12 hodin denně) pod vedením taneční lektorky a performerky Christiny z Athén. Každé dopoledne jsme na betonovém hřišti trénovali a vytvářeli si společný pohybový slovník. Každé odpoledne jsme hromadně tvořili scény a obrazy vyjadřující diskriminaci, rasismus, xenofobii a každý večer jsme hledali jejich propojení a přechody, příběhy a také řešení jednotlivých scén.

Učili jsme se hodně o lidských právech, o skupinové dynamice, o neinvazivních způsobech motivace, organizace a režie, o trpělivosti, toleranci, empatii, napojení. Nádherně se doplňující i totálně odlišné charaktery, také možnosti a schopnosti všech zúčastněných národností vytvořily za tu krátkou dobu 45 minut dlouhé představení, které jsme následně odjeli hrát čtvrtý den do školy pro romské děti v Soluni (asi 100 km od kempu). Pro zhruba 300 dětí jsme hráli dvakrát denně; naštěstí uvnitř, neboť venku bylo nehorázné vedro a vše sžírající slunce. Na děti jsme byli připravováni opravdu řádně – pořádně vystrašení. Ale pro ty, co četli reportáž ze Sajókazy, musím uznat, že toto byla opravdu procházka růžovou zahradou. Děti byly skvělé, vnímavé, milé. Hodně akční, ale to my máme rádi. Nejvíc nás ranil přístup personálu k dětem – krutý, předpojatý, agresivní, přezírající. Chápu, že takováto práce je asi dosti náročná, že mnoho lidí z personálu školy je již nejspíš unaveno, s vyhořelým plamenem sociálního pracovníka. Ale přesto, vychováváme z veliké části

i vlastním příkladem. A tyto děti nedostávají nejhezčí obrázek o tom, jak je společnost přijímá a jak se v ní mají chovat. Snad alespoň některé nasály z našeho představení optimismus a energii. Snad pochopily, že ne každá situace je černobílá a že každý problém má řešení. Z násilí naskakuje husí kůže.

Všechno doplňovala naživo a na míru hraná hudba – kytara, kachon nebo darbuka. Jako přídavek jsme si potom

představení ještě jednou zahráli uprostřed Soluně na Plateia Aristotelous. Na rozžhavené dlažbě, na plném slunci se nám se stejnou energií povedlo představení odehrát o dvacet minut rychleji. Nikdo nechtěl přešlapovat na horké zemi, a tak se obrazy míhaly jeden za druhým.

Čtyři dny úporné práce, tréninku do noci, únavy a bolavých těl se završily již výše vyjmenovaným rájem a poslední den byl naplněn cirkusovým skotačením ve vlnách a na lodích. V podvečer posledního dne jsme ještě strávili několik hodin aktivním hráním „role games“ zaměřených na lidská práva a hodnocením celé výměny i jednotlivých aktivit. Poslední siesta při ohni na pláži se všemi hudebníky, účastníky a kamarády až do rána nás odměnila za všechny protrénované noci.

Teď nezbývá než držet palce, aby podanou žádost o grant na pokračování projektu v následujících dvou letech Evropská unie schválila a umožnila nám se nadále stýkat, pracovat se všemi možnými skupinami dětí i dospělými (s fyzickým i psychickým postižením nebo se sociálními obtížemi). Zkušenosti nabrané na uskutečněných výměnách si s sebou ponese do konce života. Je to jeden z motorů, který nás žene kupředu a dokazuje nám, že nic není nemožné!

FAMILY CIRCUS V BELGII

REPORTÁŽ

**Kateřina
Klusáková
a Pavla
Rožníčková**

Pokračováním seriálu výjezdů Social Educircation byl belgický Leuven – Cirkus in Beweging a jejich skvělá praxe se zaměřením na family circus. Celý týden byl pro nás, dalo by se říct, za odměnu, byly jsme více studentkami než lektorkami. Program pěti dní byl koncipován odlišně než předchozí výjezdy. Nepracovaly jsme s určitou skupinou a na konci týdne nevzniklo představení, ale účastnily

jsme se jednak workshopů a jednak se zapojovaly do hodin, které vedla ředitelka místního cirkusového centra Rika Taeymans.

Zaměření na fyzický kontakt v rámci cirkusové výuky probíhalo formou dvou celotýdenních a několika doplňkových workshopů. Cirkus jóga vedená americkými lektory Kevinem O'Keefem a Erin Maile O'Keefe neměla naučit převratné nové triky, ale prohloubit principiální znalosti

učení základních pozic. Taneční hodiny s Hannou Mampuys se soustředily na kontakt mezi partnery, floor work a práci s vlastní a partnerovou váhou, což umožňuje do tance zapojovat i akrobatické prvky a pozice. Zároveň byl kladen důraz na divadelní potenciál vyjádření pohybu.

Vynikající vypravěč Fred Versonnen, který nás jeden večer provázel se svým vyprávěním místních příběhů Lovaní, připravil hodinu plnou her vhodných jednak jako warm up, ale zároveň pro lepší práci skupiny i divadelní vyjádření v rámci pohybu. Fyzicky a kondičně poměrně náročné hry v sobě nesly prvky kontaktu, změny, ale také výrazových prostředků a jevily se jako ideální cirkusová rozcvička. Dále jsme se zúčastnily hodiny jógy pro děti a také masáží „děti dětem“. Masáže, které jsou

zapojeny i do základních hodin family circusu, opět zlepšují vztahy ve skupině a jsou uklidňujícím prvkem na konci lekce.

Základem family circusu je metoda Cirkomotorik lektorky Riky Taeymans, která vychází z vývojové motoriky Veronicy Sherborne. Cirkomotorika má v této cirkusové škole již patnáctiletou tradici a její použití je velice úspěšné jako základ pro další cirkusové vzdělávání. Stojí na dvakrát třech principech: dávat na sebe i ostatní pozor, spolupracovat a jít si za tím, co chci udělat. Druhá trojice principů radí: rozehrátí se v rámci pohybu, zpevnění zaměřené hlavně na střed těla a následný relax. Malé děti se ve spolupráci s rodiči učí základním principům pohybu,

---

jako je například dokonalé sbalení těla používané při kotoulu a podobně. Celá hodina je rámcována příběhem a jednotlivými ilustračními pozicemi. Pokud zůstaneme u nácviku kotoulu, rodič je houpací křeslo, ve kterém se dítě houpe a následně za podpory rodiče překulí do kotoulu vzad. Na začátku hodiny je warm up opět propojen s názornými představami, například mostů (rodiče), pod kterými děti prolézají, a když začne pršet, schovají se pod nimi. Lekce je vždy zakončena masáží, opět s příběhem, ať už je to děláání pizzy, procházka slonů po zádech či auto v myčce. Měly jsme možnost zúčastnit se několika takto vedených lekcí s různými věkovými kategoriemi a skupinami – školní třída, děti ze sociálně slabých rodin docházející do volnočasového centra, děti handicapované. I u méně soustředěných dětí tato metoda skvěle funguje a spolupráce jeden dospělý a jedno dítě zaručuje poměrně hladký průběh hodiny.

Posledním, ale neméně důležitým přístupem byl výběr, a to výběr partnerů, výběr nosné postavy ve hře atd. Ať již samotná cirkomotorika, nebo další workshopy kladly velký důraz na minimalizaci nonkomfortu při výběru někoho ze skupiny a ukázaly nám mnoho postupů, jakým způsobem s tímto pro někoho až stresujícím momentem všech lekcí pracovat. Opět skrze hru. U malých dětí například o zmiňovanou hru s mostem, pod kterým se před deštěm schová. Vybere-li si jeden most, u toho zůstane, aniž by předem věděl, že s „mostem“ bude nadále pracovat. U větších či dospělých se jednalo o hry na určení partnera, který je v kruhu naproti nám, nebo pohrávání si s postupy, jako například: kdo z vás dvou má delší vlasy, ten začíná. Naprosto opačný přístup než ve sportovních skupinách značí, že cirkus není sport, ale něco mnohem víc. Je to aktivita postavená na dobrém pocitu každého ve skupině.

Zkušenosti ze školy v Lovani a metoda cirkomotorik se stanou základem i pro výuku v CIRQUEONU, který v následujícím roce chystá otevřít lekce přímo family circusu a také cirkusové jesle pro děti ve věku 3–5 let, jejichž náplň bude z této metody v mnohém vycházet.

JARNÍ REPORTÁŽ ZE ZIMNÍHO VÝLETU

REPORTÁŽ

**Jan
Hlavsa**

Se zpožděním se vracím ve vzpomínkách ke svému výletu do Valencie. Na konci ledna pořádala tamní cirkusová asociace Espai de Circ evropské setkání pod záštitou ENCI – European Network for Circus Interchange. Když mi na podzim zavolala Bára Adolfová z CIRQUEONU, jestli tam nechci jet, byl jsem radostí bez sebe. Ve Španělsku jsem pět let žil a ve Valencii mám známé. Těšil jsem se moc. Uběhlo několik měsíců a já si balil směs zimního a letního oblečení, pochodně, kuželky, pár balonků a za několik hodin jsem už seděl v letadle. Cesta proběhla bez problémů. Ve Valencii jsem celý týden spal u svého kamaráda a žongléra Antonia Ormigy, se kterým jsem se setkal hned následující den v malé vesničce Sot de Chera, kde celý cirkusový pobyt začínal festivalem Kaotic Circus.

Valencie je skvělá, spousta lidí v ulicích, tržiště, obchůdky, bary, historické budovy i moderní architektura, ceny srovnatelné s těmi našimi a hlavně asi 25 stupňů na slunci a modrá obloha. Prochodil jsem, co se dalo, a v podvečer jsem se příjemně unaven vydal na autobusové nádraží. Festival dostal hrdě svému názvu ještě dřív, než jsme vyrazili. Byl jsem klidný, věděl jsem, jak to v Ibérii chodí, a potvrdilo se mi, že ať už vyrazíme

Bylo vidět, že na náměstí to žije. Byla tam spousta dětí i dospělých, někteří nalíčení i pomalování

v jakémkoli počtu, nakonec se ukáže, že přece jenom nikdo nechybí a že chaotismus, který tomu na první pohled vládne, je někým nebo spíš něčím vlastně pevně kontrolován. Usnul jsem.

Asi za hodinu mě probudily divoké serpentiny a po několika okamžicích jsme už zastavovali v místě určení. Nápísem „Bienvenidos a Sot de Chera“ nás uvítala malebná, miniaturní víska o čtyřech stech obyvatelích. Bylo devět hodin večer a nikde ani noha. Všichni zrovna večereli a nás vzápětí čekala stejná kratochvíle. Ubytovali nás ve zvláštní zděné jurtě pro čtyřicet lidí. Proběhla krátká informační schůzka a vyrazili jsme přes pomerančové zahrádky do obecního domu na večeri.

Hodinová galashow, DJ a zhruba pět set diváků, to byla jen předzvěst druhého dne, kdy se program měl rozběhnout naplno i s párovou akrobacií, klauny, výborným žonglérem s klobouky, kouzelníky, moderátorem umně zapojujícím publikum a naším lektorem Viktorem s kuželkami, který nás po víkendu provedl třídním workshopem kreativního žonglování. Jen „renegade show“ byla mírně šikanizující a porotě nebylo nic dostatečně dobré, tak jsem si to pivo, které bylo odměnou za vystoupení, raději zbaběle koupil u stánku. Než se nachystal DJ, chopili se náměstí muzikanti, kteří hráli snad celé tři dny v kuse. Desetičlenná, převážně dechová, skupina hudebníků vytvořila směsici ska, rocku, balkánu, reggae a dobré nálady.

Kaotic Circus – den druhý

Šum v naší jurtě zvané Dóm by probudil i ty, kdo spát vůbec nešli. Takže kolem deváté jsme byli všichni na nohou a pomalu se trousili hledat bar, kde mají kafe a toasty. Bylo mi líto Nathana z Newcastlu, kterému se podařilo balancovat banán na nose tak dlouho, až mu spadl stopkou přímo do oka a musel na ošetření do nemocnice. Naštěstí nešlo o nic vážného a oko se mu během několika dnů zahojilo, a dokonce i hrdinně vystoupil v rámci odpoledního průvodu. Po snídani jsme se přesunuli zpátky na náměstíčko, kde mezitím vyrostlo několik desítek stánků s rukodělnými výrobky a obchodníci a alternativci z okolí už čile nabízeli své zboží. Bylo vidět, že na náměstí to žije. Byla tam spousta dětí i dospělých, někteří nalíčení i pomalování, protože

---

kde jinde se chovat jako blázen v tom nejlepším slova smyslu než na festivalu bláznů.

Asi v jedenáct hodin začaly cirkusové workshopy pro veřejnost a na pódiu se připravovala technika pro odpolední sérii vystoupení. Po obědě dostala prostor oblíbená disciplína – vyprávění příběhů. Necelá stovka lidí se vmáčkla do originálního chill-outu ve tvaru iglú, postaveného z recyklovaných umělohmotných trubek, a vyslechla několik pohádek a bajek od různých interpretů. Nestihli jsme ani dotleskat a z hlavního pódia nás moderátor zval na hlavní galashow. A už to jelo. Závěsná akrobacie, handstand, pantomima, ujetá žongláž s odpadními zvony, vše provázené výstředním moderátorem, který se nebál ničeho. Radost pohledět. Následovala španělská bubnovačka, takzvaná batucada. Synchronizovanému bubnování se ve Španělsku věnuje opravdu hodně lidí a zdejší vystupující byli výborní. S bubny zavěšenými kolem krku se pak vydali na průvod vesnicí doprovázený vstupy některých účastníků workshopu. Já slíbil účast v noční fireshow, takže jsem využil tuto chvíli k tomu, abych nabral síly, a zcela bezostyšně na hodinu usnul.

Když odpoledne začíná ve čtyři hodiny, večer přichází dříve. Po své malé siestě jsem zašel s Ormigou do baru, dali jsme si kávu, povídali si o svých plánech a o tom, jak jsme se oba těch pár let měli. Začalo se stmívat, fireshow se blížila. Španělé jsou milovníci ohňostroje a vytvořili i jeho průvodovou verzi – correfoc. Všude pak létají jiskry, hraje muzika, lidé tancují a nakonec vás to vtáhne a už blázníte s nimi. Naše ohnivá show byla v podobném duchu. Ve finále nás ohňovalo asi deset na prostoru většího obývacího pokoje. Docela tlačence a v podstatě hodně intenzivní zážitek: „Que viva el fuego! Que viva la fiesta!“ A pak už se jen pilo, zpívalo a hodovalo, nechyběla spousta pohybu a legrace. Ormigovi při kontaktním žonglování ujela tréninková koule z paže přímo do železného sudu, ve kterém hořel oheň. Bylo jasné, že ji už nezachráníme. Soustrastně jsem ho objal a pak jsme oba vyprskli smíchy. Nicméně černý kouř, který se začal valit ze sudu, nás donutil vyklidit pozice a přesunout se o kus dál. Fiesta pokračovala. Spát jsme šli tak v půl páté. Uléhal jsem s hrdostí, že jsem z účastníků kurzu vydržel nejdéle, ale za pár chvil se

**Vytvářeli jsme různé
týmové choreografie
a zkoušeli je mezi
sebou. Byla to zábava
a chaos dohromady.**

---

objevil kolega z Maďarska, který vplul do spacáku vedle mne. Vplul je docela přesné, protože jsme se druhý den cítili skoro všichni jako na moři.

Kaotic Circus – den třetí

Kolébavým krokem jsme došli na snídani, někteří se vzápětí pustili do cirkusové olympiády, ale já se vydal hledat cisternu s kávou. Rekonvalescence nebyla stoprocentní, a tak jsem se pak věnoval hlavně focení. Kluci si dali pár kol gladiátora, soutěž ve stojce a závody ve všem možném. Atmosféra na náměstí byla po celé tři dny neměnná, všichni si užívali a bavili se. Jen dnes už byla ve vzduchu cítit trochu únava a trochu umělá hmota z naší noční eskapády. Po obědě, rozuměj ve čtyři, začalo hodinové představení supertalentovaného páru performerů – všestranné akrobatky, žonglérky, lasařky, práskačky bičem a jejího kolegy baviče, siláka a žongléra. Společně začali pouliční show plnou vtipu a umu, jednu z nejlepších, jakou jsem kdy viděl.

Workshop

Z následujících tří workshopových dnů mám trochu smíšené pocity. Viděl jsem nízkonákladově, ale velmi dobře vybavený prostor Espai de Circ, kde má valencijská cirkusová asociace svou základnu. Když pomínu, že tam byla zima jak v psinci, tak se mi tam moc líbilo. A jak probíhal workshop jako takový? K mému zklamání se náš lektor Viktor rozhodl, že ho pojme formou debaty a teorie. Zklamání to bylo zejména proto, že jsem mu nerozuměl ani dvě souvislé věty. Španělská angličtina je oříšek i pro lepší angličtináře, než jsem já. Viděl jsem to na všech kolem. Člověk se musel hodně soustředit a zapojovat fantazii, aby vydedukoval, co se nám Viktor snažil sdělit. Byli jsme skupina složená z Belgičanů, Maďarů, Angličanů, jednoho Dána a jednoho Čecha. Nicméně Viktor své jazykové nedostatky kompenzoval tím, že je obrovsky sympatický, takže jsme ustáli všechno to zdlouhavé vysvětlování před každým úkolem nebo hrou. Vytvářeli jsme různé týmové choreografie a zkoušeli je mezi sebou. Byla to zábava a chaos dohromady. Mrzelo mě, že kdykoli jsme se shodli na tom, co se bude hrát za hru a proběhlo pár kol, objevil se nápad na úpravu pravidel. Takže místo

---

naučení se novým hrám to vypadalo spíš jako soutěž o co nejvíc změn v pravidlech čehokoli v co nejkratším časovém úseku. Chybělo tomu víc akce! Většinu času jsme strávili debatami nad pravidly než přímou hrou nebo cvičeními. A třetí den, ten byl ve znamení prechac. Co je prechac, jsem neměl vůbec tušení a vlastně se to pro mne stalo tím nejvíce zajímavým, co jsem si ze Španělska odvezl, protože ke klasičtějšímu žonglování jsme se v podstatě nedostali. Prechac je forma zápisu a generování triků. Něco jako siteswap, ale pro více lidí. Musím podotknout, že nejsem velký znalec ani siteswapu, který lze do prechacu dokonce převádět, takže jsem dost tápal a dělal si poznámky, jak se dalo. Chyběla mi konzultace v rodném jazyce. Bylo nás tam víc, kteří po několika hodinách rezignovali, někteří žonglovali, já se věnoval focení. Nakonec jsme ještě s Angličanem Nickem probrali, co je a co není žonglování. Podtrženo sečteno: Byl to skvělý týden. Díky moc CIRQUEONU za tu možnost a za to, co dělá a jak to dělá.

Je pondělí ráno a já po umrtvující kombinaci tramvaj-metro-autobus dobíhám do areálu Psychiatrické léčebny Bohnice. Za chvíli tu začíná mezinárodní workshop sociálního cirkusu, který za Česko spolupořádají sdružení CIRQUEON a Ledovec. Jsem zvědavá, co mě čeká, cirkus jsem nikdy nedělala. Neumím žonglovat a na hlavu se postavím horko těžko.

Z MEZINÁRODNÍHO SETKÁNÍ PLATFORMY
SOCIAL EDUCIRCATION

V PRAŽSKÉ PSYCHIATRICKÉ NEMOCNICI
BOHNICE
REPORTÁŽ

**Martina
Čurdová**

Do sálu bohnického divadla chvíli po mně vtrhla parta zahraničních účastníků, objevují se první úsměvy, nastává seznamování. Někteří se už znají z předchozích akcí, jsou tu lidé z Belgie, Anglie, Řecka, Maďarska, Španělska a my tři holky z Čech – já, Maruška a Katka. Slovo si bere Martin z Ledovce a za podpory mentální mapy nám vysvětluje, kde jsme a co nás čeká ráno a po obědě – výsadky na odděleních a odpoledne otevřený workshop v divadle, kam mohou pacienti dorazit a společně s námi připravovat závěrečnou show.

Dělíme se do čtyř skupin podle oddělení. Vybírám si akutní příjem mužů, což je podle Martinových slov „the big unknown“ a pro mě výzva. Po obědě v místní jídelně pro zaměstnance

---

Učím se společně s pacienty, což je zábavnější, hlavně pro ně. Vidí, že jsme je nepřišli ohromit, ale nabídnout jim něco, na čem se můžeme podílet společně.

---

přicházíme na místo. Máme s sebou kufr plný zázraků s žonglovacími míčky a talíři, šátky, diabola, kouzelnické knihy a nafukovací slepice. Přijetí od sester je moc milé a do sálu s pingpongovým stolem se postupně trousí první pacienti. Usazují se a my se představujeme a předvádíme, co jsme přinesli a jak se s tím zachází. Většina pacientů je aktivní, berou si od nás cirkusácké vybavení a sami ho zkouší. Ostatní se aspoň usmívají. Čas rychle ubíhá – až moc – a Martin na závěr vytáhne ukulele. Hrajeme a zpíváme na přání a vychází z toho zajímavá sestava: Červená se line záře, Hutkova Náměšť a Stánky. Hlavně ale zjišťujeme, že Kuba a Honza jsou skvělí muzikanti.

Náš křest „velkou neznámou“ mě nadchl. Reakce pacientů byly hodně vstřícné. „Čím užší brázda, tím hlubší orba,“ odpovídá Honza na moji otázku, jestli se tu necítí stísněně. A vysvětluje mi, že když ho někdo omezí v rozletu, tím víc soustředěné energie napře do jedné věci, třeba obrazu.

Odpoledne se scházíme v divadle a sdílíme zážitky, většinou velice pozitivní. Teď máme čas vyhrazený pro sebe a jdeme se učit cirkusácké dovednosti jeden od druhého. Musím říct, že poprvé roztočit talíř na tyčce je nečekaná a opravdová radost.

Snažím se toho pochytit co nejvíc, ale cítím, že ležerní žonglování se třemi míčky a jednou slepicí není to hlavní. Spíš pozitivní energie, upřímný zájem a otevřené srdce. Navíc se učím společně s pacienty, což je zábavnější, hlavně pro ně. Vidí, že jsme je nepřišli ohromit, ale nabídnout jim něco, na čem se můžeme podílet společně.

Druhé ráno odstartuje zase Martin. Povídáme si o klasifikaci psychiatrických onemocnění. Naše sehraná skupinka pak míří na oddělení žen, do pavilonu 12. Ženy jsou rozsazené v křesílkách a zajímá je, jestli máme s sebou nějaké hezké kluky. Naštěstí máme tři, ale absolutní hvězdou se stává Řek Dimitris. „Koukejte, holky, d’Artagnan!“ šeptá okouzleně platinová blondýnka s dokonalým make-upem, která by si podle vlastních slov přála hrát Marilyn Monroe. Pacientkám se naše představení líbí, sice spíše posedávají, ale také nadšeně komunikují. Některé

**Na nás nic
nezkoušejte, my
nejsme na hlavu!
Tady v Bohnicích
jsou lidi na hlavu, ale
rozhodně to nejsme
my.**

---

vstanou, aby si věci samy vyzkoušely. Nejaktivnější je Marilyn, která si Dimitriho vybrala za svého osobního učitele a komunikuje s ním plynou řečtinou.

Moc příjemná návštěva je u konce, loučíme se a jdeme na oběd. Odpoledne nás čeká pavilon 33, o kterém se mluví polohlasem. Pacienti s kombinací psychiatrického onemocnění a mentálního postižení. Skupinky se trochu promíchaly, s novou partou nasedáme do auta a za chvíli klepeme na dveře, přitom nikdo neví, co má čekat. Sympatický bratr nás vede do prvního patra, kde se pár pacientů právě chystá na vycházku. Ti, co zůstali, vycházky nemají. Je tu asi osm mužů, dívají se na televizi. S dovolením ji vypínáme a nabízíme jiný program – cirkus. „Na nás nic nezkoušejte, my nejsme na hlavu! Tady v Bohnicích jsou lidi na hlavu, ale rozhodně to nejsme my.“ Tak začíná konverzaci starší pán s brýlemi. Je tu zvláštní sestava. Někteří komunikují a vnímají zcela bez problémů, někteří nedokážou ani natáhnout ruku. Jsou svým způsobem propojení, navzájem se podporují. Ukazujeme kouzla a triky, trochu akrobacie a vymýšlíme pro ně jednoduché hry. Ledy se prolomily, po svém s námi komunikují. Je nás stejně jako pacientů, a tak se jim můžeme individuálně věnovat. Sedím u mladíka, který je v křeči, nehýbe se a nemluví. Podávám mu žonglovací míček, stiskne moji ruku a držíme ho spolu. Pak svoji ruku přidá ještě pacient, co sedí vedle. Společně ten balonek držíme docela dlouho, bez pohybu a beze slov. Je to zvláštní pocit.

Odpoledne je na programu otevřený workshop. Přicházejí první pacienti, nejdřív se chtějí rozkoukat, pak se společně učíme s flowerstickem. Mám radost, že dorazili Kuba s Honzou a zkouší všechno možné včetně chůd. Další den se scházíme v knihovně. Přišel Viktor z cirkusu Bombastico a s sebou má pravidelnou účastnici Lenku. Rodina Bombasticů objíždí s karavanem Evropu a připravují cirkusovou show s psychiatrickými pacienty. Týdenní workshop berou jako terapii, při které se zabývají určitým tématem, třeba ohněm. Cirkus jim slouží jako metafora psychiatrického onemocnění: Jak mohu zkrotit, nebo rozdmýchat svůj vnitřní oheň?

Po skvělé prezentaci nás čekají další workshopy na odděleních,

**Náš úkol je jasný –
v rozpise je pod naším
oddělením napsáno:
POTĚŠIT!**

---

v čele s Petrem míříme k pavilonu s přezdívkou sanatorium. Jsou tu už přeléčení pacienti bez medikace, co chodí jen na terapii. Vcházíme, je tu teplo a útulno, na zdech obrazy. Všichni sedí po obvodu místnosti klidně a tiše, nesměle se usmívají. Tři z nich už zkušenost s cirkusem mají, a to s rodinou Bombasticů. Podaří se nám je rychle vtáhnout, téměř každý si něco zkouší. S Götzem zapojujeme do žonglování staršího pána a z učení děláme show pro všechny, co sedí kolem. Rodí se tak malé cirkusové představení a my se dobře bavíme. Hodně pacientů ze sanatoria pak dorazí na odpolední workshop. Včetně kluka, kterého jsem učila svoji specialitu – točení s talířem. Má na uších sluchátka a nepřítomný pohled, ale talíř zkouší zaujatě pořád dokola. Nakonec vystupuje i v závěrečném představení a já z toho mám radost.

Probíhá rozdělování na další workshop, tentokrát trochu chaotické, protože kdo ještě nebyl na dětském oddělení, má dnes poslední šanci, včetně mě. A tak chumel kolem Adama narůstá, až přeroste. Dobrovolně tedy mířím na gerontopsychiatrii. Jsme tři a na poslední chvíli nás ještě dobíhá sladká Marion, takže čtyři. Snažím se přeladit z dětí, na které jsem se moc těšila, na staroušky. Nakonec je vystoupení na tomhle pavilonu velkým zadostiučiněním. Náš úkol je jasný – v rozpise je pod naším oddělením napsáno: POTĚŠIT! Oddělení je světlé a čisté, vítá nás usměvavá terapeutka a naši diváci už sedí v půlkruhu. Někteří jsou v dobré kondici, jiným padá hlava únavou. Představujeme se a posíláme šátky, talíře a míčky. Staroušci se baví a my taky. Všechno, co vyndáme z kufru, jedna z babiček hned pozná: „No tohle je taky moje, tak mi to hlavně nerozbijte!“ Přichází na řadu *magique fantastique*, Marion kouzlí s knížkou a má velký úspěch. Ale největší zábava přichází nakonec. Petra vybalí kytaru, našim divákům rozdáme nástroje a hrajeme jednu lidovku za druhou. Všichni ožívají, zpívají, chřestí a bubnují do rytmu. Je neuvěřitelné, jak si rozpomínají na slova písniček, jak se jim rozsvěcují oči. Terapeutka poznamenává, že v tom s nimi určitě musí pokračovat a bere si kontakt na Petru.

Odpoledne se věnujeme pacientům. Sophie a já se snažíme vymyslet nějakou scénu s talíři s pacientem, kterého talíře moc

**Jaký je vlastně rozdíl
mezi lidmi venku
a uvnitř bohnického
areálu?**

---

baví, ale nedaří se mu je roztočit ani jednou, protože má potíže s rukama. Sophie nakonec přijde s nápadem na Kmotra a je z toho skvělý a napínavý a cirkusový kousek.

Druhý den ráno se divadlem přelévá ve vlnách barevný a hlasitý chaos. Stavíme scénu, vzduchem létají kostýmy, míčky, diabola i lidé. Scházejí se hlavní hvězdy, účinkující pacienti, se kterými narychlo opakujeme nebo nově stavíme scény, protože se objevili noví pacienti nebo nové nápady. Já, Katka a Sophie děláme doprovod Jendovi, který hraje na klarinet Mozartovu Kouzelnou flétnu.

Po obědě finišujeme – líčení a rychlá projížďčka čísel, zkouška muziky i závěrečné písně The Lion Sleeps Tonight. Všichni si pomáhají, hledají zapadlé kusy kostýmů, malují jeden druhému klaunské tváře nebo černé fakírské linky a navzájem se povzbuzují. V přátelském a teplém neklidu zákulisí ani není moc času na trénu. Je to tady, finální podoba programu visí na zdi a diváci podupávají v sále. Jsou dvě hodiny, je plno. Na poslední chvíli přibíhají děti a shánějí se po kostýmech a malovátkách, ještě to stíháme. I když se to zdálo nemožné, jede to jako po másle. Představení má rytmus a tempo, diváci jsou nadšení, tleskají a vykřikují po každém vystoupení; třeba v případě Pepy jako kmotr v napjaté scéně z prostředí italské mafie, nebo kovbojského vystoupení chlapáckého dua, také ve chvíli něžné scény na chůdách v podání Danae a Kuby. Jde to ukrutně rychle a najednou všichni zpíváme na pódiu a-wimoweh a-wimoweh... Jsme dojatí, zpcení a všichni šťastní. Následují konfety a focení, ale někteří pacienti musí zpátky na oddělení tak rychle, že se s nimi ani nestíháme loučit.

Je konec, ještě nakládání, poslední reflexe, loučení a objetí, a vycházíme z bohnické brány. Uteklo to neuvěřitelně rychle. Pacienti už pro nás nejsou pacienti, ale Kuba, Jenda, Karima...

Bylo to tak silné a intenzivní, že ani teď to nedokážu všechno pojmut. Jaký je vlastně rozdíl mezi lidmi venku a uvnitř bohnického areálu? Otázek se mi v hlavě honí spousta, a tak mám o čem přemýšlet. Byla to skvělá zkušenost, někdy nečekaně radostná nebo něžná, někdy náročná a vyčerpávající. Naučila jsem se toho spoustu a poznala úžasné lidi. Ze srdce děkuju všem, kteří v tom byli se mnou.

04

O NÁS

Knihovna

CIRQUEON knihovna a dokumentační centrum je odborná veřejná knihovna zaměřená na cirkusové umění. Obsahem stále se rozšiřujícího fondu jsou dokumenty (knihy, on-line publikace, plakáty, programy, ročenky a DVD) obsahující informace o tradičním i novém cirkusu, jak z oblasti historie, tak i teorie, kritiky, estetiky a pedagogiky. Knihovna je určena pro širokou veřejnost, ale stejně tak poskytuje informační servis badatelům z uměnovědných oborů, kulturním žurnalistům, studentům uměleckých škol a jiným nadšencům. V roce 2014 přibylo do fondu knihovny bezmála 10 nových knižních titulů, mezi nimi i publikace o peruánském novém cirkusu 25 años La Tarumba, a 6 on-line publikací, ke kterým patří i jedna z produkce CIRQUEONU Cirkus Naslepo. Podařilo se nám také získat téměř kompletní sbírku časopisů Taneční zóna a Svět a divadlo od prvního čísla až po současnost. Rozšiřujeme i fond naší dokumentační sbírky, ve které jsou plakáty, programy a další tiskové materiály českého a světového nového cirkusu.

Trénink

Rok 2014 byl přelomovým v tom, že jsme rozšířili své prostory v Nuslích a od září 2014 máme k dispozici pro realizaci projektu další dvě studia. To výrazně pomáhá v dalším rozvoji projektu. Od října jsme hlavní aktivity přesunuli do většího a opraveného CIRQUEONU

---

v Nuslích a rozvázali jsme spolupráci s TJ Tatran Střešovice a s TJ Sokol Vršovice.

Tvůrčí projekty a rezidence

V roce 2014 jsme intenzivně podporovali vznik nových inscenačních projektů. Poskytovali jsme zázemí jak technické, tak i odborný mentoring pro skupiny nového cirkusu. Součástí mezinárodních rezidencí jsou vždy setkávání s českými umělci a vzájemné sdílení zkušeností, popřípadě kreativní dílny. Vzájemná konfrontace působí inspirativně pro české umělce, kteří jsou tak v kontaktu s evropskou současnou progresivní cirkusovou vlnou. CIRQUEON nabízí každoročně rezidence a zázemí pro české soubory; stálými rezidenty jsou Bratři v tricku, Compagnie des Pieds Perchés (CH), Cirkus TeTy a mladé poloprofesionální soubory jako Bára a Bára nebo Cink Cink Cirk. V roce 2014 jsme na území města Prahy realizovali také tři rezidence pro zahraniční skupiny, kterými byly Compagnie des Pieds Perchés, WaYting a FaseQuiatra.

05

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

CIRQUEON je respektovanou a mezi evropskými partnery vysoko hodnocenou organizací. Mezi evropskými institucemi, které se soustředí na nový cirkus, má významnou a silnou pozici. Tu si upevnil i jako jeden z partnerů významného mezinárodního projektu na podporu začínajících profesionálů CircusNext.

CircusNext

S polečně s osmi partnery CIRQUEON čerpá pětiletý evropský grant v projektu CULTURE, který je zaměřen na inovativní tvorbu mladých cirkusových umělců (původně francouzský projekt Jeunes Talents Cirque Europe se rozrostl do evropských rozměrů). CircusNext podpoří celkem 15 vybraných projektů finančně, rezidenčními pobyty i poradenskou činností. Dalších zhruba 20 projektů získá v období pěti let rezidenční zázemí pro tvorbu. Tato platforma patří k nejprogresivnějším propagátorům inovativních projektů v Evropě. CircusNext objevuje nové umělce a umělecké skupiny, podporuje originální přístupy a experimenty. Projekty vybírá odborná porota, která aktivně sleduje cirkusové dění; tvorbu studentů cirkusových škol i profesionálů. Největším benefitem prestižního projektu je (vedle rezidencí pro laureáty a finanční podpory projektů) mezinárodní zviditelnění všech laureátů. Celá Evropa doslova čeká na premiéry podpořených souborů. Pro rok 2014 byl naším strategickým partnerem projekt Plzeň 2015 – Evropské hlavní město kultury, především co se týče realizace některých rezidencí. Od roku 2012 zasedá v mezinárodní odborné porotě projektu (grantové komisi) za CIRQUEON Šárka Maršíková.

www.circusnext.eu

Circus Work Ahead!

Tento projekt je opět financován z evropského programu CULTURE v rozmezí dvou let. Partnery CIRQUEONU jsou CIRCa Auch (Francie), Les Halles (Belgie) a KIT (Dánsko). Cílem projektu je podpořit distribuci představení mladých cirkusových skupin a výzkum cirkusu v nových regionálních teritoriích. Projekt začal v červnu 2013. Následně se uskutečnilo setkání partnerů ve francouzském městě Auch, poté společný výběr uměleckých skupin.

Díky projektu jsme do České republiky přivezli celkem pět skupin, v Praze se prezentovaly dvě. První z nich byla zastoupena sólistou Alexisem Rouvrem z Belgie, který vystoupil s představením Cordes v rámci festivalu Cirkopolis Fest 2014. Druhým zástupcem byl skandinávský soubor Sisters Company, který patřil k prvním vystupujícím v programu Jatek 78. Za Českou republiku se díky projektu zúčastnily masterclass vzdušné akrobacie ve francouzském středisku Auch Pavla Rožníčková a Kateřina Klusáková. Naopak v Kodani byl realizován workshop site-specific a cirkus, na který jsme vyslali Marka Menšíka a Florenta Golfiera, dlouhodobě žijícího a tvořícího v Brně.

www.circusworkahead.eu

ENCI

ENCI (European Network for Circus Interchange) je vzdělávací projekt CIRQUEONU podpořený z programu Leonardo. V rámci tohoto projektu cirkusové organizace z České republiky (CIRQUEON), Velké Británie (Hangar Arts Trust a Circus Central), Belgie (Cirkus in Beweging), Maďarska (Hungarian Juggling Association) a Španělska (Associació Valenciana de Circ) pořádají workshopy pro profesionální cirkusové umělce a lektory. V prvním roce projektu byly workshopy zaměřené na inovativní žonglování, fyzický kontakt v cirkusovém vzdělávání, vzdušnou akrobacii a klaunerii. V druhém roce by se účastníci měli věnovat například cirkusovým

---

hrám, přípravě akreditovaného cirkusového programu na pedagogicky zaměřených vysokých školách, propojení cirkusu a multimédií nebo využití hudby v cirkusových představeních. Projekt obsahuje 24 mobilit pro české lektory a cirkusové umělce. Během dvou let bude v jeho rámci zorganizováno 12 workshopů zaměřených na různé obory: od pedagogiky až po kreativní tvorbu.

www.circusworkahead.eu

Circostrada Network

Circostrada Network je evropská platforma pro cirkus a pouliční umění. Sdružuje cirkusové profesionály a profesionály pouličního umění za účelem výměny informací a rozšiřování mezinárodní spolupráce. V současné době tato síť čítá přes 70 členských organizací z celého světa; výjimkou jsou soubory, ty síť nesdružuje. Circostrada Network hraje klíčovou roli v rozvoji současného cirkusu, pořádá konference a zprostředkovává množství kontaktů a také informací prostřednictvím on-line publikací. Na podzim v roce 2014 se zástupci CIRQUEONU zúčastnili mezinárodního setkání v Paříži v rámci festivalu Village de Cirque, kde byl představen nový koncept směřování této mezinárodní sítě společně s novou koordinátorkou Anne-Louise Cottet. CIRQUEON se zapojil do pracovní skupiny, která se podílí na organizaci mezinárodní konference Fresh Circus 3#, která se uskuteční v dubnu 2016 v pařížském kulturním centru La Villette.

www.circostrada.org

Caravan Circus Network

Mezinárodní organizace sdružuje dvanáct škol a neziskových organizací z dvanácti evropských zemí, které se soustředí na cirkus pro děti a mládež a social cirkus. Cílem organizace je podporovat a rozvíjet metody a postupy v této oblasti a prostřednictvím seminářů a setkání aktivně rozvíjet diskusi na téma social cirkusu a cirkusové pedagogiky.

www.caravancircusnetwork.eu

FEDEC

European Federation of Professional Circus Schools (FEDEC) byla založena v roce 1998. CIRQUEON se stal členem roku 2011. FEDEC je síť víc než čtyřiceti profesionálních škol z celého světa. CIRQUEON je členem jako volnočasové centrum pro nový cirkus, takzvaný partner member. Cílem federace je pomáhat k rozvoji profesionálního cirkusového vzdělávání.

www.fedec.eu

SIBMAS

Mezinárodní organizace SIBMAS byla založena v roce 1954. Cílem organizace je podporovat mezi knihovnami, specializovanými muzei a specializovanými dokumentačními a informačními středisky výměnu praktických i teoretických zkušeností a koordinovat akce svých členů. Každé dva roky pořádá odborné kongresy, jejichž témata jsou problémy daného oboru. Díky členství v SIBMAS může CIRQUEON úzce spolupracovat především s českými dokumentačními centry a knihovnami podobného zaměření, s jejichž představiteli se setkává pravidelně dvakrát ročně.

www.sibmas.org

FACE (Fresh Circus Coalition)

N Nově vzniklý network, který propojuje různé druhy umění. Díky členství v této síti byla ředitelka CIRQUEONU Šárka Maršíková pozvána jako lektor do brazilského Ria de Janeiro.

www.fresh-europe.org/

CIRQUEON – Centrum pro nový cirkus

Ročenka 2014

Editorka: Veronika Štefanová

Jazyková korektura: Jana Křížová

Fotografie: CIRQUEON

Obálka a grafická úprava: FUNKFU

1. vydání, Praha 2015

83 stran

Vydal: CIRQUEON – Centrum pro nový cirkus

CIRQUEON je podporován Magistrátem Hlavního města
Prahy a Ministerstvem kultury.

